

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

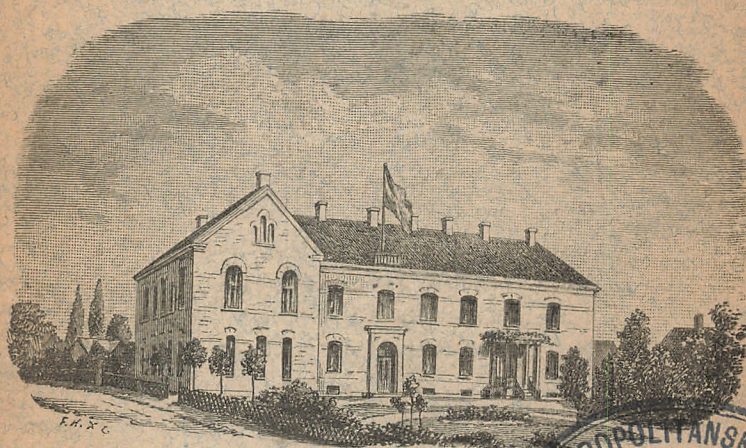
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE

FOR

SKOLEAARET

1897—98

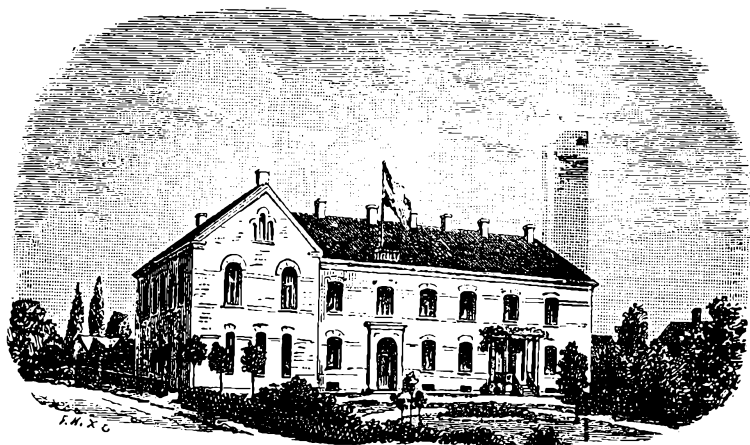
Saa bæres da Barnet, det værløse Kryb,
imellem to bundløse Kærlighedsdyb :
imellem en Moders Ømhed og hans,
der gav med sit Hjerteblod Korset dets Glans.

Wergeland.

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE

FOR

SKOLEAARET 1897—98

STEGE

MØENS AVIS BOGTRYKKERI (L. M. TOMMERUP)

1898

Thi yder min Sang blot et uset Frø
til Aandens evige Sommer,
da lad kun mit Navn forglemmes og dø! —
Koraldyret lig i den dybe Sø
jeg bygger dog med paa den voksende Ø
og bereder den Verden der kommer!

K a a l u n d.

Vejledende Bemærkninger.

1.

Det kan ikke være anderledes, end at alt som Kulturen stiger, stilles der til alle Sider større og større Krav, — saaledes ogsaa til Skolerne. Og Kravene bliver ikke blot større, de bliver ogsaa mere mangeartede, ja mere uensartede og modstridende. — Nogle holder paa Religion i Skolen, andre paa religionsløse Skoler. — Nogle holder paa, at i danske Skoler skal *Dansk* være Hovedfaget, og at derfor Kyndighed i Brugen af Modersmaalet samt grundige Kundskaber i dansk Sprogbygning, dansk Sproghistorie, dansk Litteratur er et ufravigeligt Krav; medens andre nærmest mener, at Dansk som Undervisningsfag er af underordnet Betydning, hvorimod de sætter særlig Pris paa det fremmede og vilde finde det i sin Orden, om Undervisningen i danske Skoler foregik paa Tysk eller Fransk. — Nogle lægger Hovedvægten paa den opdragende Side af Skolens Virksomhed, andre paa Kundskaberne. — Nogle foretrækker de saakaldte praktiske Kundskaber, der umiddelbart kan tjene Flevnen i hans eller hendes kommende ydre Livsstilling; og de, der holder paa det praktiske, kan igen gaa i hver sin Retning, naar der spørges om, hvilke Fag der særlig skal lægges

Vægt paa; andre ser mere paa den ideelle Udvikling, særlig gennem Poesi og Historie, saa Børnene, hvad de end udvortes bliver til, kan gaa gennem Livet med den dybe Glæde, der følger med, at man føler sig som Borger i den usynlige, oversanselige Verden. — Nogle ønsker Latin og Græsk bibeholdte i den lærde Skole, andre ønsker de døde Sprog afskaffede; og af dem, der ønsker dette sidste, er der igen nogle, der gør det af ideelle, pædagogiske Grunde, medens andre gør det af mere udvortes, praktiske Grunde. — Nogle holder paa »Karakterer« og kan give gode Grunde for disses Betydning; andre holder Karaktererne for skadelige og kan give lige saa gode Grunde for deres Afskaffelse. — Nogle holder paa, at Drengene og Piger bør undervises sammen, ser deri et betydningsfuldt Fremskridt og en væsentlig Betingelse for Slægtens sædelige Udvikling og er bl. a. inderlig glade for, at deres Sønner og Døtre kan følges ad i samme Skole; andre staar her som bestemte Modstandere og holder for, at de to Køn trives bedst, naar de saa meget som muligt lever adskilte fra hinanden. — Nogle synes bedst om, at Børnene fra ganske smaa af faar saa meget som muligt ind gennem Bøger og Lektier, og bedømmer en Skoles Værd efter Mængden af det Hukommelsesstof, Disciplene raader over; andre holder mest af, at deres Børns Tilegnelsesevne udvikles i det stille — ikke saa meget gennem Bøger og Lektier som gennem det mundtlige Ord, og bedømmer deres Børns aandelige Vækst ikke saa meget efter de mere udvortes Resultater som efter den Forstaaelse, Tilegnelse og Interesse, Undervisningen kalder frem. — Nogle betragter Børneskolen nærmest som en Handelsskole, Haandværkerskole, Studenterskole,

— alt i alt som en begyndende Fagskole, medens andre fordrer, at den skal give et saa bredt, almenmenneskeligt Underlag som muligt; først senere træder saa særlige Skoler til og giver den egentlige Faguddannelse til de unges kommende Livsstilling. — Nogle ser helst, der begyndes saa sent som muligt med fremmede Sprog og Matematik; de synes, det er Synd, Børnene skal lære det fremmede, før de er kendt med deres eget, og at Matematik forstyrrer Hjernen i Stedet for at udvikle den; andre ser helst, de smaa begynder paa Fransk allerede i Børnehaven, og synes, at en forholdsvis ung Alder godt kan passe for matematiske Abstraktioner. — Nogle holder paa store Skoler, idet de mener, en Skoles stærke Vækst er et Tegn paa dens Brugbarhed; andre holder paa smaa Skoler og mener, der i saadanne bedre kan tages Hensyn til de enkelte Børn. — Nogle Forældre sender helst de smaa Børn i en stor Skole straks, idet de mener, det er bedst for Børnene, at den Skole, der skal rejse Bygningen, ogsaa lægger Grunden til den; andre mener, de smaa Børn ikke kan bjerge sig mellem de mange større Kammerater, og sender dem derfor de første Aar i en Pogeskole. — Nogle Forældre føler sig særlig tiltalte af det hjemlige, hyggelige i en Skole, medens andre føler sig tiltalte af det disciplinære. — Nogle mener, at en dygtig Videnskabsmand nødvendigvis ogsaa maa være en dygtig Skolemand; medens andre mener, at to saa betydelige Evner meget vanskelig kan findes forenede i een og samme Personlighed.

Det ses saaledes, der er forskellige Opfattelser i rigelig Mængde, og disse bunder ikke blot i forskelligt Temperament og Sindelag, men ogsaa i forskjellig Dannelse

og tilsidst i forskelligt Syn paa, hvad der er Livets Indhold og Mening, hvad der dybest set forstaas ved Lykke, og hvad der er et attraaværdigt Maal for menneskelig Stræben.

2.

Nogle af de fremstillede Forskelligheder er af den Art, at den ene ikke behøver at udelukke den anden, men kan komme ind under den gamle Visdom: Det ene bør gøres, og det andet ikke forsømmes. Og naar Hjem og Skole fra begge Sider kan komme hinanden lidt i Møde, saa bliver der adskillige Krav, som kan opfyldes fredelig ved Siden af hinanden. Men der kan jo rigtig nok ogsaa findes en Ensidighed, Mangel paa Bevægelighed og paa Evne til at klare sig et fremmed Standpunkt, som kan gøre smaa Afvigelser til store Modsætninger.

God Opdragelse og gode Kundskaber kan godt følges ad Side om Side; adskillige praktiske Krav og adskillige ideelle Krav kan ogsaa fyldestgøres sammen i samme Skole. Vi kan have videnskabelig uddannede Lærere, der ogsaa er personlig værdifulde Mennesker; og Hjemlighed og Hygge i Skolen kan godt forenes med Tugt og Disciplin. Vi kan ogsaa give Børn Kundskaber, der tager sig ud, samtidig med at de samme Børn grundig har tilegnet sig en god Del, — skønt Vægtskaalen vel her næppe nok kan komme til at staa med Tungen nøjagtig lodret i Vejret.

Men baade udelukke et Fag og beholde det, baade lægge Hovedvægten paa Dansk og paa Tysk, baade have Karakterer og ikke have Karakterer, baade være Fælleskole og Særskole er ikke gør ligt. Og baade være alment dannende Skole og Fagskole paa een Gang, saadan

at begge Krav sker Fyldest i lige Grad, er heller ikke gøreligt; Vægtskaalen vil nødvendig komme til at helde ret kendeligt til en af Siderne.

Ordrup Latin- og Realskoles Stilling til adskillige af de her fremdragne Punkter vil være bekendt nok dels gennem dens Praksis, der ligger klart for Dagen, dels gennem de afsluttende Eksaminer, den holder, og dels gennem de aarlige »Meddelelser«, der stadig har indeholdt udførlig Redegørelse for de Tanker, hele Værket hviler paa. Der er imidlertid ogsaa Punkter, Skolen hidtil ikke har følt Grund til at udtale sig om, men som Tidsforholdene har draget saa stærkt frem, at dens Stilling til disse Spørgsmaal bør kendes. Og der er andre Emner, som vel har været fremdragne før, men som er af den Art, at de saa at sige altid melder sig paa ny, bliver nye med de vekslende Slægter og derfor idelig maa ses i Lyset af nye Tanker og nye Krav.

3.

Hvad de *ældre* Disciples Dygtighed, Modenhed og Kundskaber angaar, da har Hjemmene en ganske vist ensidig, men indenfor sin Begrænsning brugbar Maalestok i Eksamensresultaterne, og desuden vil det ikke være vanskeligt for Forældrene — ved at høre paa Børnene, der i en lidt modnere Alder er ret meddelssomme om det, der interesserer dem, ved at samtale med dem og ved at spørge dem — at danne sig et ret klart Begreb om, hvad Børnene indeholder, og hvad Udbytte deres Skolegang giver.

Noget anderledes stiller det sig med de *mindre* og med de *smaa* Børn.

Det gælder hele Skolen igennem, at Børnene skal **lære noget**. Og det bliver altid et væsentligt Moment i Bedømmelsen af en Skoles Værd: **hvor godt** Disciplene kan det, der kræves af dem.

Hvor meget de saa kan i hvert Fag, er ogsaa et Moment, naar Skolen skal bedømmes, — dog kun *til Dels*; for der skal en fin Takt og en vel udviklet Evne til at finde Grænsen, hvor de forskellige Alderstrins og de enkelte Børns Tilegnelsesevne siger stop; og hvad der »læres« derudover, er i Virkeligheden kun Øjenforblændelse, samtidig med at en Undervisning, der gaar over denne Grænse, i Steden for at fremme Børnenes Vækst virker forstyrrende overfor Sjælelivets harmoniske Udvikling.

Hvilke Fag og hvormange Fag der paa de forskellige Alderstrin undervises i, er selvfølgelig ogsaa et Moment ved Værdsættelsen af en Skole. Men her kunde det vel være, at et alvorligt og kyndigt Øje maa se *det* som en Mangel, der af andre fremføres til Skolens Ros. Og i Synderlighed gælder dette, naar man for de lavere Klassers Vedkommende vil bedømme Skolens Godhed efter Mængden af Fagene og regne den Skole for den *bedste*, der *tidligst* begynder paa mange forskellige og særlig i Øjne faldende Fag og Færdigheder. Det vilde f. Eks. ikke være nogen Heksekunst i Løbet af et Aars Tid at lære seks—syv Aars Børn at sige nogle tyske, franske, engelske, — ja selv nogle russiske Sætninger og Gloser, om det skulde være; det vilde heller ikke være saa svært i Løbet af forholdsvis kort Tid at lære Smaa børn alle 4 Tabeller udenad, lære dem at sige, at Ordet *Telegraf* stammer fra *Græsk*, at

Rex er *Latin* og *Peking Kinesisk*. Men hvis man af al denne mærkelige Viden vilde slutte, at Børnene kunde Tysk, Fransk, Engelsk, Russisk, Græsk, Latin, Kinesisk, eller at de kunde dividere, fordi de kunde sige: ni i tooghalvfjerds er otte, saa vilde man dog være i en Vildfarelse. Og dog laves der mange saadanne kønne, kunstige Frugter, der ikke har nogensomhelst Værdi, men kan tage sig bestikkende ud.

I bestemt Modsætning til alt saadant holder vi paa *Tilegnelsen, den stille, sunde barnlige Udvikling i det skjulte*. Vi mener, det gælder særlig om at vedligeholde, vække, vejlede *Barnets Undren* over alt det, der efterhaanden aabner sig for dets Sind, dets Fantasi, dets Øjne, dets Øren; vi vil lære dem at tænke de smaa Tanker, før de kan tænke de større, alt mens vi lærer dem først at høre, saa at tale, saa at læse; først undrende at glæde sig, ved hvad de hører, saa at tie og tænke, saa at udtrykke Tankerne, saa endelig at lære udenad.

Men det bedste af denne Udvikling kan ikke uden videre maales paa udvortes Resultater.

Det er udviklende for et Barn: i Fantasien og Følelsen at leve med digtede eller historiske Personligheder, der af deres Liv kan meddele Børnene Liv, Personligheder, der har stridt og sejret eller er faldne i Kampen, og som kan føre Børnene dybere og dybere ned i dem selv, lyse op inde i de smaa Sjæle, lyse op og gøre Verden rigere, kønnere og større for dem. Først det. — Saa kan vi lempelig lede dem til at genfortælle og tale lidt om det, de har hørt; og tidt har det Barn den dybeste Tilegnelse og det største Udbytte, som tier længst. Og saa kan vi -- atter saa lempelig

— give dem Lektier for. Men de historiske Personligheder maa aldrig blive til Lektier, for saa bliver de borte i Lektierne, og det bedste Udbytte gaar da tabt.

Som det ses, foregaar her meget i det skjulte. Men gælder det om i en Fart at faa Resultater og synlige Frugter, ja, saa er det ganske vist anderledes tiltalende at begynde med Udenadslektier, som kan ramses op efter en Bog, og føjes dertil en stedse længere Aarstalsrække, saa bliver Resultatet yderligere bedaarende.

Det er udviklende for et mindre Barn at kunne se ind i Dyreverdenen og gennem nogle enkelte Dyretyper faa Sans for Livet i denne mangfoldige og interessante Verden, mærke, at Dyrene ikke er Lektier, men levende Væsener, der søger deres Næring, hver paa sin Maade, hver paa sit Sted, hver med sine Redskaber, bygger deres Bo, aander, kæmper, lider, skifter Opholdssted, skifter Farve — og saadan videre og videre. Men det tager sig ganske anderledes ud, naar et lille Barn har en Bog, har Lektier i »Zoologi«, — hvor klinger det ikke fint! — og kan ramse op Dyreordener og Arter paa eet Ben.

Saadan er der ogsaa indenfor Tallenes Omraade stor Forskel paa at have Begreb om Tal, at forbinde Tanker med det, der regnes, og saa at lære udenad »at sætte et Stykke op« og at lære Tabeller, der ligger langt udenfor det Stade, Regnefærdigheden endnu er naaet til.

Og saadan er der overalt noget ægte og noget uægte, noget i Undervisningen, der beriger, befrugter, oplyser, udvikler, udvider, udgyder Barnesjælen, men som ikke altid umiddelbart og i hvert Fald sjældent

straks er kendeligt, — og saa noget, der fylder uden at nære, uden at give Glæde, og som ret egentlig indsnævrer Sjælen og fra den tidligste Tid kan forrykke Centret og sløve Barnets medfødte, værdifulde Sans for, hvad der er ægte og værdifuldt, og hvad der hovedsagelig kun er Skin.

Umærkeligt kan Børn ved en fejl Undervisning føres til, at de ikke rigtig kan skelne mellem Ord, der betyder noget, og Ord, der kun er en tom Lyd; og at blive afsløvet paa dette Omraade er egentlig at indøves i Usandhed. Hvad Vægt ligger der paa, om jeg svarer ja eller nej paa samme Spørgsmaal, om jeg giver hel Besked eller halv Besked, gaar lige løs paa mit Emne eller snakker mig udenom, naar Ordene for mig nærmest kun er Mundsvejr; — og hvad Vægt ligger der paa, om mine Ord slutter ærligt og nøje om mine Tanker og Følelser eller ikke, naar jeg aldrig fuldt ud har lært Ordet at kende som en Magt, som noget bindende og forpligtende, som et fast Udtryk for en fast Tanke, men snarere som noget, der kan betyde meget eller lidt eller ingenting ganske efter mit Forgodtbefindende.

Jo, det er af allerstørste Vigtighed, lige fra Undervisningen begynder, at lære Børnene at faa Respekt for Ordene, deres egne og andres, og at Ordene og deres Indhold aldrig maa skilles ad.

Det er slemt nok, at vi i de højere Klasser af Hensyn til Eksamenskravene kan nødes til her og der at lægge mere Vægt, end ønskeligt er, paa det ydre Kundskabsstof, mindre paa det modnende Indhold. I de lavere Klasser, hvor ingen Eksamenshensyn binder os, bør vi fuldt ud give Børnene det bedste.

Og vil vi lægge Vægten paa Tilegnelsen, *behøver vi aldrig at frygte for, at der skal blive Mangel paa Kundskaber.* Det ved enhver kyndig Lærer, at Tilegnelsen baade kræver og afsætter grundige Kundskaber. Jo solidere den første er, jo solidere bliver de sidste.

4.

Det skal ogsaa nok kendes, at vil vi virkelig lære vore Børn noget efter det Mønster, vi her har gjort os til Talsmand for, saa vil *Fristelsen til at begynde for tidlig paa de vanskeligere og fjærnere liggende Fag falde bort af sig selv.* Der er paa hvert Alderstrin af Børnenes Liv saa stor og herlig en Verden at føre dem ind i, lige fra de er smaa og op efter, saa meget af det, der ligger dem allernærmest, at give dem Sans for, Kendskab til, Kundskaber om, Forstaaelse af, Deltagelse for, Kærlighed til, at Læreren hverken faar Tid eller Lyst til Dekorationsfag.

Og Ordet i Læreren Mund, efterhaanden støttet af det trykte Ord i Bøgerne, det er Hovedvejlederen for Disciplene, naar de styrer ud paa Opdagelsesrejserne i den vide, vide Verden. Og for *danske Skolebørn* er det i lange Tider det *danske Modersmaal* i Læreren Mund og i Bøgerne, der giver Barnesjælen Vækst, Tanker, Berigelse, idet det giver den Ord; i Ordets Verden vokser Fantasiens Vinger; i Ordets Verden fødes Tankerne; der afsløres efterhaanden Livets Love; der staar Fortidens Skikkelser op af Døde, og det fraværende bliver nærværende, det digtede bliver virkeligt; og der gaar lange Tider, før noget af alt dette kan møde Bar-

net gennem noget andet Sprog end Modersmaalet; og hvad det saa end senere kan faa ind gennem fremmede Sprog, saa bliver disses største Betydning dog maaske den, at igennem dem beriges Sansen for Modersmaalet og udvikles Evnen til at bruge det. Følger vi med Hjertet dem, der mere og mere berøves Brugen af deres danske Modersmaal, saa lærer vi sagtens at skønne mere paa det og at værdsætte det ogsaa i vore Skoler som en af vore Børns dyrebareste Livsbetingelser.

Og vil vi da saaledes virkelig berige vore Børn med et Indhold, der er noget værd, saa forbyder det sig af sig selv at begynde med Fransk i Børnehaverne eller med syv- til otte Aars Børn i Skolerne. Tiden kan visselig bruges til noget andet og bedre.

Det er da ogsaa værd at mærke sig, at de Mænd og Kvinder, der med Danmarks største pædagogiske Geni, Grundtvig, i Spidsen har set dybest i det Spørgsmaal: hvad det er, et Folk mest trænger til for at trives, — ikke for at glimre med laante Fjer, men for at udvikles til at finde og paa bedste Maade løse de foreliggende Opgaver, og som har søgt at inderliggøre vort Fædrelands Skoler og at føre dem nærmere og nærmere hen til det aandelige og det borgerlige Livs Krav, — de har alle været Talsmænd for den sikre, sunde, stille, ærlige Tilegnelse i Barneaarene, har ivret imod det, der fylder uden at nære, har holdt paa »lidt og godt« til at begynde med, har holdt paa Modersmaalet som det vigtigste af alle Sprog og har søgt at faa de fremmede Sprog og Matematik skudt saa langt ud som muligt, har krævet grundigt Kendskab til et begrændset Stof fremfor løsere Kundskaber i de mange Fag; »ikke mangt, men meget«. Det er ikke let

straks at se, hvad et Menneske *er*, hvad han *indeholder*; det er lettere at se, hvad han udvortes *kan*, især det, han kan *udenad*. To Mennesker kan, som bekendt, sige det samme, gøre det samme, og saa er det, set indvendig fra, slet ikke det samme; hos den ene kan det være Udslag af et værdifuldt Indhold; hos den anden kan det være tom Efterbelse eller Reklame. Men det er sørgeligt, naar i et Folk Sansen for de virkelige Værdier paa Opdragelsens og Undervisningens Omraade taber sig, saa de usynlige Skatte i Sjælens og Hjertets Dyb agtes mindre højt, medens det i Øjne faldende, det overfladiske og det i daarligste Forstand «nyttige» sættes i Højsædet ligefra Barnets første Skoleaar af.

Og her har alvorlige Skolemænd ofte en ikke ringe Sorg — maaske først for deres egen Skyld, men maaske størst for Samfundets Skyld — naar de ser Maalestokken for god Undervisning forrykkes. Det er ikke morsomt for den videnskabeligt uddannede og kyndige Læge at se sit Arbejde bedømt efter Kvaksalvernes og Mirakeldokternes Maalestok, og det er ikke morsomt for den virkelige Børneven, at pædagogiske Kvaksalvere skal give Maalestokken for, hvad der skal gaa og gælde for forsvarelig Undervisning. Men det faar den enkelte Bestyrer og Lærer se at komme ud over, som han kan. Noget meget andet og større er det, at denne Sag er en Samfundssag af allerdybeste Betydning. Vore Børn er ikke Legetøj, som enhver ukyndig bør have Lov til at lege med og tjene Penge paa. At et Barn i Virkeligheden ingenting indeholder, kan let skjules under en Skal af fint dekoreret Puds, men en saadan Undervisning kan dog for Barnet blive en Ulykke eller en Hindring for

hele dets kommende Liv, og en paa den Maade udmajet Ungdom giver ikke, naar den vokser til, noget indholdsrigt, dygtigt Folkesamfund.

5.

I Sammenhæng med ovenstaaende Tankegang kunde det her være paa sin Plads at gøre opmærksom paa det naturlige i, at en Skole, der underviser Børn i alle Aldre, maa ønske at modtage sine Disciple uforberedte. Det er, som bekendt, ikke ualmindeligt, at Smaabørn først sættes nogle Aar i en Pogeskole, saa sættes de ind i den store Skole. Der kunde vel tænkes Skoler, der særlig har Interesse for de store Disciple, deres Eksaminer og for hele den afsluttende Undervisning; disse vil vel efterhaanden skyde Smaabørnene fra sig og tilsidst ophæve eller nødes til at ophæve Begynderklasserne. Men i de fleste større Skoler er Forholdet næppe saadan. Og naar Forældrene mener, at deres Smaabørn daarlig kan bjerge sig mellem de mange store Disciple i den store Skole, og at de store vil være hensynsløse overfor de mindre, saa maa vi hævde, at saadan er det ikke eller behøver ikke at være. Større Børn kan med Lethed opdrages til at værne og hjælpe deres smaa Kammerater; det varer ikke længe, før store Dreng og Piger faar Øje for, at Smaabørnene er et Samfunds Velsignelse, er dets gode Engle. Og hvor denne Oplevelse først er kommen ind i en Skole, der er der dannet en Tradition, som alle de nye Elever, der kommer ind, uvilkaarlig beherskes af. Og saa faar vi det lykkelige Syn at se, at de smaa, langt fra at føle sig trykkede af de store, føler sig yderligere glade og trygge ved disses Nærværelse.

Og hvad Undervisningen angaar, saa ses det let, at selv om Lærerinden i Pogeskolen har pædagogisk Dygtighed, saa vil hun i Reglen. naar hun da ikke har sat sig i Forbindelse med den Skole, der skal fortsætte, have undervist paa en anden Maade end denne, lagt Vægt paa Kundskaber, den anden Skole først senere tager fat paa, medens Barnet paa andre Omraader kan mangle noget væsentligt, som den store Skole havde haft at bygge paa, hvis den selv havde arbejdet Disciplen op fra lille af. Saa selv om begge Skolers Fremgangsmaade var lige forsvarlig, saa bliver der dog den store Mislighed, at den ene har lagt en Bund, som den anden ikke kan bygge videre paa, og derved kommer der let baade et Brud og en Standsning i Barnets Udvikling.

6.

Og hvordan skal vi saa stille os til **Karaktergivingen**? — Det er et ikke uvigtigt Spørgsmaal; men hvad der kan siges for og imod, er vist forlængst udtømt. Det vil maaske vedblive at være et af de Spørgsmaal, der ikke kan besvares i Almindelighed, fordi det personlige spiller saa stærkt ind.

Vi for vort Vedkommende vilde betragte Karaktererne som en Byrde og som et Baand paa vor Frihed. De stiller sig saa underlig upersonligt og koldt imellem Discipel og Lærer; og de er et unaturligt Stempel, der hele Skoletiden igennem sættes paa de ubegavede Elever, der aldrig kan opnaa at faa gode Karakterer. Saadan en grim Ælling skal et Barn ikke gøres til.

Og Talen om, at Karaktererne «ægger Kappelysten»,

kan være god nok, hvis blot den Kappelyst, som paa den Maade ægges, var god nok, men den har sikkert store Misligheder og kan let støtte det mindre fine og ædle i Personligheden. At læse for Karakterernes Skyld — den Fristelse falder mange Børn i, og vi burde dog vel betænke os paa at vække vore Elevers Arbejdslyst ved et saa udvortes og — dybere set — moralsk uholdbart Middel.

Selvfølgelig har Karaktererne deres Betydning som Meddelelsesmiddel fra Skolen til Hjemmet, og i de højere Eksamensklasser, hvor Kravene *skal* fyldestgøres uden Hensyn til Evnerne, kan de jo være brugbare som et kort Udtryk for, hvormange Points Forældrenes Forhaabninger passende bør dale, eller hvormange Points Farten endnu passende bør forceres op til.

Men det kunde dog være, at hvad dette Meddelelsesmiddel ejer i Retning af Korthed og Nemhed, ikke kan opvejes af, hvad Fortræd det kan gøre. I hvert Fald er det sikkert, at ingenlunde alle Lærere har Forstand paa at give Karakterer og ingenlunde alle Forældre Forstand paa at tyde dem rigtig; der skal paa begge Sider menneskelig Modenhed og pædagogisk Erfaring til; de kan blive ret løse, uvederhæftige Domme over et Barns Arbejde, kan blive Afløb for Stemninger og Mistemninger, for Kæleri og Haardhed hos Læreren, og er der en Del Elever — lad os sige 20 — der skal eksamineres i en almindelig Skoletime paa 50 Minutter, hvoraf de 25 bruges til Gennemgang, saa bliver der kun saa kort Tid til hver, at Karakteren ofte maa bygges paa et enkelt Svar, der maaske slet ikke kan vise, hvordan Elevens Forberedelse har været.

At Karakterer til Smaabørn kan være i høj Grad misvisende, er i hvert Fald let at se. I fortællende Fag og paa andre Omraader ogsaa foregaar jævnlig en væsentlig Del af Overhøringen paa de lavere Trin i Kor. Hvordan skal man her give Karakterer? Og begynder vi at eksaminere enkeltvis, og har vi med en Undervisning og Overhøring at gøre, hvor det mere gælder om at udvikle og prøve Elevens Evne til at se sig for og tænke sig om end hans Færdighed i at tale op, skal saa den Elev, der nøje overvejer Lærerens Spørgsmaal og finder, han ingenting har at svare, have »*maadelig*« for sin Ærlighed, mens en anden, der heller ingenting har at svare, men har fanget en Frase, han kan kaste Læreren i Ansigtet, skal have »udmærket godt«.

Det er meget almindeligt i Pøgeskoler, at Karaktererne bruges som andet *Slikkeri*. En sød lille Lærerinde — skulde hun ikke have Kys og »ug«er i rigeligt Maal at dele ud af, naar det gælder at vise, hvor højt hun elsker en sød lille Krøltop! Og hvor er det dog velgørende for et Kvindehjerte at slette en mindre god Karakter ud og forandre den til en god, naar derved Sorgen kan viskes bort af et sødt lille Barneansigt, og Smilet lokkes frem gennem Taarer.

Og vi Forældre, — ja i Teorien er vi klar nok over Slikkeriets Skadelighed, men i Praksis? — Vi holder af »ug«erne! — og vi holder af den Lærerinde, der giver dem! Men de daarlige Karakterer holder vi ikke af, selv om de er nok saa »retfærdige«; og Lærerinden, der giver dem, — »ja, hun er vist meget dygtig og meget samvittighedsfuld og strængt retfærdig,« siger vor Forstand, men i Hjertet? — nej, holde af hende

gør vi ikke ! — Og vi faar jo Skoler, som vi vil have dem.

Nej, Smaabørns »ug«er er en meget upaalidelig Maalestok for deres Dyd og Dygtighed. Og højere op kan Karaktererne ikke blot vise Elevens Standpunkt, men ogsaa være kendelig misvisende ; de kan vise, om en Lærer er tilfreds eller utilfreds med det, en Elev yder ; men de kan ikke vise, om han har lagt sit Niveau for højt eller for lavt. Og vi skulde vel kunne finde Fædre, der troede den hellige Grav vel forvaret : Karaktererne vare jo gode nok ; og saa viste det sig en Dag ved nærmere Eftersyn, at Standpunktet var daarligt, skønt Karaktererne var gode og havde været det i lange Tider.

Vi ved godt, at fordi Karakterer kan misbruges, er de ikke dermed domfældte. Det har her kun været os om at gøre at give *vore* Grunde for, at vi *ikke* bruger dem.

7.

Og saa nogle Bemærkninger om **Fællesundervisning for Dreng og Piger.**

Da jeg for snart 25 Aar siden begyndte Skolen her i Ordrup med 1 Elev (en Dreng) og 1 Lærer (mig selv), var Spørgsmaalet slet ikke oppe. Saa kom den Stund, da mit førstefødte Barn skulde til at gaa i Skole ; Barnet blev selvfølgelig indmeldt i sin Faders Skole, og da denne nye Elev netop var en Pige, saa havde vi i Medfør af Forholdene og efter Naturens Orden hermed Fællesundervisning. Mit næste Barn var ogsaa en Pige ; det tredje ligesaa ; og da vi fik saa mange Elever,

at en Lærer maatte antages, fik vi en Mand, der havde et eneste Barn, der lige skulde til at gaa i Skole; og det Barn var ogsaa en Pige. Saadan fik vi da efterhaanden nogle faa Piger til de faa Drengene, vi havde. De Familier, der Tid efter anden sendte os deres Børn, saa ikke noget mærkeligt i, at deres Sønner og Døtre undervistes sammen; og saadan gik det ganske naturligt til, at vi havde Fællesundervisning.

Saa længe Skolen ikke havde Eksamensret og derfor regnedes for at staa lidt udenfor det gode Selskab, var der ingen, der forundrede sig over, at Drengene og Piger undervistes sammen; man var jo ogsaa vant til det fra Sogneskolen og fra en privat Skole i Ordrup. Men saa blev vi »højere« Skole, fik en stor Skolebygning og fik Eksamensret. Kunde vi saa blive ved med Pigerne?

Jeg gik til en Moder — den af alle Mødre, jeg syntes bedst kunde svare mig, dels fordi hun selv havde gaaet i Fællesskole paa Landet, dels fordi hun var min egen Moder og bedre end nogen vidste, hvad jeg indeholdt; hun gav mig uden Forbehold Tilskyndelse til at bibeholde Fællesundervisningen; og vi har kun været glade derved.

Nu, da Ordrup er bleven mere og mere befolket af Familier fra København, er Spørgsmaalet om Fællesundervisningen kommet op igen; Skolen finder det da i sin Orden at give nogle vejledende Ord.

Og disse Ord fremtræder ikke som Agitation. De giver kun nogle faktiske Oplysninger udefra og saa, hvad Erfaringen har lært os her paa vor Virkeplads. — Er Fællesskoletanken i sig selv god, vinder den nok frem

og bliver ikke mindre god, fordi den bliver angreben. Og er den i sig selv en Tanke, der vil gøre Fortræd, om den gennemføres, bliver den ikke bedre, fordi den bliver forsvaret. — Men een Ting er sikker nok, og det er, at den bryder med ældgammel Vane og derfor for mange maa tage sig urimelig ud, blot fordi den er ny, eller i hvert Fald er ny for dem.

Fra Nordamerika, Sverrig, Finland, Norge og Danmark foreligger der Oplysninger og Udtalelser i tilstrækkelig Mængde til at vise, at Fællesskolen arbejder sig stærkt frem, og at den af flere og flere alvorlige Mænd og Kvinder ikke betragtes som et Onde, man maa sky, ikke heller som et Onde, man af økonomiske Grunde maa finde sig i, men som et betydningsfuldt Fremskridt i hele vor Samfundsudvikling.

I Nordamerika*) er baade for Folkeskolens og den højere Skoles Vedkommende Fællesundervisning den eneste Undervisningsform paa Landet og i alle de mindre Byer. Det samme er Tilfældet med alle de større Byer i Vesten og i Mellestaterne, medens Særskolen endnu holder sig i de større østlige Byer. Af 196 Byer havde i 1890 de 177 Fællesundervisning og kun 19 Særundervisning.

I Stokholm er alle de Skoler, som er oprettede de sidste 4—5 Aar mer eller mindre Fællesskoler. *Rektor Palmgreen*, der har indført Fællesundervisningen paa den højere Skoles Omraade i Sverrig, vinder stedse stigende Tilslutning; han aabnede sin Skole i Stokholm, den første Fællesskole i Sverrig, i 1876 med 83 Dis-

*) De følgende Oplysninger er hentede fra *Georg Bruuns Skrift: »Fællesundervisning«*. Kolding 1897.

ciple; den talte i 1897 250 Disciple af begge Køn og faar af Staten en Understøttelse paa 8000 Kroner; der er efter hans oprettet to nye Fællesskoler i Stokholm, i Upsala er en Fællesskole oprettet i 1892, og den svenske Regering har stillet Forslag om at ændre fireaarige Lyceer i mindre Byer til Fællesskoler.

I Finland, hvor der, som bekendt, gøres meget for den højere Undervisning, blev den første Fællesskole aabnet i 1883 i Helsingfors. I Løbet af faa Aar oprettedes der 3 nye. Det samlede Elevtal i disse fire Skoler er 1100, deraf omtrent 600 Piger og 500 Dreng. Dette Tal overstiger det samlede Elevtal i Statens Drengeskoler og de private Pigeskoler, der forbereder til Universitetet. Desuden er der oprettet private Fællesskoler i Åbo og Kuopio, og i andre finske Byer er Statens Lyceer aabnede for Piger.

Den ældste norske Fællesskole er fra 1882. Der er nu gennemført Fællesundervisning i 16 kommunale Realskoler og Latinskoler, i 2 af Statens Skoler, desuden er der i nogle Skoler delvis Fællesundervisning (i Afgangsklasserne).

Her hjemme i Danmark har Tanken om Fællesundervisningen mange Steder maattet kæmpe en haard Kamp for at vinde frem. Vi er nu naaede saa vidt, at her, naar Statens Skoler og de københavnske Skoler fraregnes, i 1896 var 82 Realskoler, og af disse var de 55 Fællesskoler, medens 13 var Særskoler for Dreng, 14 for Piger; af de 55 havde ca. 25 Fællesundervisningen gennemført, medens Resten kun havde den delvis.

Det er ikke min Mening her at give en pædagogisk Værdsættelse af Fællesundervisningen. Men det har

bl. a. a været mig om at gøre at vise, at Ordrupskolen ingenlunde staar ene med sin Fællesundervisning, om den end er den første Latin- og Realskole i Danmark, der har undervist Dreng og Piger sammen, og det lige fra 1. Underklasse og hele Skolen op igennem indtil Udgangen af VI. studerende Klasse, ligesom den er den Fællesskole, der har dimitteret det største Antal kvindelige Disciple til Studentereksamen.

Maaske jeg en anden Gang kommer til at gøre udførligere Rede for vore Erfaringer ogsaa paa dette Omraade. Her endnu kun nogle enkelte Bemærkninger af dem, der synes mig at ligge nærmest for Haanden.

Der kunde spørges: Har vi ingen Sorger haft? Jo, naturligvis. Hvor der er Mennesker, er der ogsaa Sorger; men hvis der her tænkes paa saadanne, der skulde følge af Fællesundervisningen, saa maa vi svare, at vi har haft mærkelig faa og betydelig færre end de Skuffelser, der ikke har noget med Fællesundervisningen at gøre. At der kan findes en enkelt Dreng, der ikke passer i en Drengeskole, beviser dog intet imod Drengeskolens Berettigelse. At der kan findes en enkelt Pige, der ikke passer i en Pigeskole, beviser intet mod Pigeskolens Berettigelse. Lige saa lidt kan vel det, at en enkelt Discipel ikke passer i en Fællesskole, bevise noget imod Fællesskolens Berettigelse.

Det er imidlertid saa langt fra, at vi siger: sæt bare uden videre Dreng og Piger sammen i Skolerne; det gaar af sig selv! Nej, vi siger lige omvendt. Der kræves meget af den Skole, den Bestyrer og den Lærerkreds, der skal hidføre og bevare en god Aand i Fællesskolen. Men det kræves der ogsaa i Særskolen. Vi

kan heller ikke uden videre sætte Drengene sammen i en Drengeskole, og saa gaar det af sig selv ; og i en Særskole for Piger stilles der vistnok ganske særlig store Krav til Bestyrerinden og Lærerpersonalet, om det skal lykkes ikke blot at give de unge Piger Kundskaber og pæn ydre Holdning, men at frede om det kvindelige i Personligheden og hjælpe den unge Pige bort fra det løse, bort fra at ville falde i Øjnene og tage sig ud, og i det Sted hjælpe hende indad og atter indad til at frede om den ægte Perle : det stille, rene, jomfruelige Sind. Har Fællesskolen Farer, som Særskolen ikke har, saa har Særskolen Farer, som Fællesskolen ikke har. Og naar alvorlige Mænd og Kvinder, der er hjertelig interesserede ikke blot for deres egne Børns, men for hele Samfundets Vel, mener, at Fællesskolen maa virke slappende i sædelig Henseende, saa Samfundets Niveau sænkes, saa er der lige saa alvorlige og lige saa interesserede Mænd og Kvinder, der mener, at mødnes Skolerne saaledes, at Særskolerne efterhaanden gaar over til at blive Fællesskoler, da er dette et paa-lideligt Vidnesbyrd om, at hele Samfundets sædelige Værdi er stegen. Ved Fællesskolen arbejdes uvilkaarlig Lærerpersonalet ind i et finere, dybere Spor, kommer til at gaa endnu mere i det enkelte, bliver hensynsfuldere, roligere, inderligere ; Drengene bliver hensynsfuldere og kønnere i deres Væsen ; Pigerne bliver mindre tøsede, mere naturlige. Og idet Drengene og Pigerne daglig mødes paa det solide Arbejdes, de alvorlige Kravs, den gode Omgangs faste Grund og samles under fælles Idealers let kendelige Fane, undgaas maaske noget af den Fare,

der ellers ligger saa nær, naar Drengene og Piger kun mødes til Leg, paa Baller, ved Skøjteløb og lignende: at de gensidig kun ser paa hinanden som kønslig forskellige.

At Søkende fra samme Hjem kan undervises sammen i samme Skole, kan ogsaa have sin Betydning for Hjemmet.

Skulde jeg samle i et enkelt Ord, hvad der staar for mig som det, der særlig er karakteristisk for Fællesskolen, som jeg kender den, saa er det dette: den er *hjemlig*, og i det Ord ligger der gemt en stor Sum af Fred, Hygge og Glæde. Drengene drager stærkt udadtil; Pigerne kan drage stærkt indadtil. Fællesskabet inderliggør Livet i Skolen.

Naar jeg staar paa min Talerstol i Gymnastiksalen om Morgenen og har hele Skolen med smaa Piger og store Piger, Drengene og Ungersvende, Lærere og Lærerinder samlet om mig, saa synes jeg, jeg staar i et stort, lykkeligt Hjem, jeg føler mig ikke blot som Lærer og Bestyrer, jeg synes, jeg er lidt af en Ven og Beskytter, lidt af en Digter og Præst, — ja, for at tage det bedste med: lidt af en Fader og — Bedstefader; og jeg føler mig stillet midt i et Skoleværk, der rummer megen hjemlig Lykke.

Mon saa ikke Pigerne overanstreges i Fællesskolen? — Forskellige Beretninger lyder i saa Henseende beroligende. Og særlig Betydning har følgende Stykke fra Professor Müller, Realskolernes Undervisningsinspektør: Efter det indgaaende Kendskab, jeg har til alle Landets eksamensberettigede Realskoler — derimellem Pigeskoler og Drengeskoler med Elever af begge Køn,

hvis Fremkomst og Udvikling jeg har fulgt og følger med levende Interesse — er det min fulde Overbevisning, at et jævnt begavet Pigebarn, der har gennemgaaet en saadan velordnet Skoles Klasser paa normal Maade, vil uden nogensomhelst legemlig eller aandelig Anstrængelse være i Stand til at underkaste sig Forberedelseksamen i en Alder af 16 Aar.

8.

Det er dejligt at gaa og virke frimodig og glad, tryk i sit Forhold til dem, man skal arbejde sammen med.

Er der kun eet Barn i et Hjem, kan Forældrene dog godt i en 10—12 Aar være knyttede til en Skole; er der flere Børn, kan Aarrækken blive betydelig større. At vi Forældre holder af vore Børns Skole, det er saaledes en daglig Glæde for os mange Aar igennem, ja, en Lykke, som det vel er værdt at tage med og værne om, ja, stride for, om saa skal være.

Og den Lykke forplanter sig fra os til vore Børn. Men er der Usikkerhed og Vaklen, Tvivl og Kølighed i Forholdet, saa **forplanter saadant sig ogsaa fra os til Børnene** og kan forstyrre noget af det bedste i det barnlige Sind: *den umiddelbare Tillid*. Og vi Lærere, der hele vort Liv har Børnene om os, vi ved, hvad for et Tilskud af daglig Glæde og Frimodighed vi faar ved at mærke, at vore mange Hjem kærligt slutter Kreds om os, kræver det bedste af os, men ogsaa tror det bedste om os; det er Livskilder, der bidrager til at bringe alt, hvad der bor i en Lærers personlighed, til Udfoldelse.

Og al den Livskraft, Tryghed, Tro, Frimodighed,

der bor i en Skoles Lærere og Lærerinder, **forplanter sig ogsaa uvilkaarligt fra os til vore Disciple**, saa deres mange Skoledage og Skoleaar, trods Skuffelser og Fristelser, ikke blot giver et Udbytte i Retning af Kundskaber og Færdigheder, men et Udbytte i Retning af umiddelbar barnlig Tilfredshed, i godt Kammeratskab mellem Disciplene indbyrdes og et Venskabsforhold mellem Disciple og Lærere, saa Skolelivet danner en Kæde af gode Minder, der kan kaste Glans ud over et helt Menneskeliv.

Skolen skal hjælpe de unge Mennesker til engang at kunne blive arbejdsomme, dygtige Medlemmer af det borgerlige Samfund. Dermed har den givet dem en væsentlig Betingelse for at blive tilfredse Mennesker. Men der kræves mere. Tilfredshed og Livsglæde er der just ikke Overmaal af her i Verden; der er mange Mennesker der godt nok kender til *Fornøjelser*, men ikke til virkelige *Glæder*; mange fik et *Embede*, men ikke noget *Livsmaal*; mange har *Forretninger* nok, uen intet virkeligt *Arbejde*, -- saadan er det sagt, og det med Rette; der er Travlhed og Uro nok og opslidende Arbejde for at naa det, der kaldes Lykke; men selv det Mindretal, der naaede den, end sige de mange, der ikke naaede den, gav da tydelig nok til Kende, at der er en Tilfredshed og Glæde, der bunder i et dybere Leje, og naar den mangler, er Livet, trods alt dets mangeartede Indhold, dog i Længden indholdsløst.

Ogsaa *den* Tilfredshed skal vi hjælpe vore Børn til. Men skal Skolen paa dette Omraade kunne udrette noget, saa kræves det ikke blot, at den underviser sine Disciple i de saakaldte praktiske Fag; men den maa

gennem sin Undervisning og hele Paavirkning, gennem sine Foredrag, Fortællinger og Sange drage historiske Personligheder frem, der viste Menneskeslægten Vej til den uforgængelige Lykke; og noget af det vigtigste, saadanne Personligheder har tænkt, sagt og gjort bør ogsaa høre med til Skolens Undervisning, saa sandt det da ellers lever i Lærernes Sind.

Ligesom det foran blev bemærket, med Henblik paa Børnene, at der kan være et Liv i det skjulte, der ikke altid umiddelbart giver sig Udslag i det udvortes, saaledes gælder det ogsaa om Skolen; vil vi derfor bedømme dens Værd, saa gælder det ikke *blot* om at maale, hvad den udvortes har udrettet, men ogsaa om at efterspore, hvor den har sine dybeste Kilder, og hvad Svar den er naaet til at give paa Livets de *store* Spørgsmaal.

H. C. Frederiksen.

Skoleaaret 1897—98.

Skolen tæller ved disse Meddelelsers Udarbejdelse
i Maj 1898 165 Disciple, saaledes fordelte i Klasserne:

VI. stud. Klasse	4	Disciple
	2	Privatister
V. „ „	2	Disciple
IV. „ „	8	„
II. „ „	7	„
IV. Realklasse	12	„
III. „	7	„
II. „	6	„
I. Overklasse	14	„
6. Underklasse	13	„
5. „	15	„
4. „	24	„
3. „	19	„
2. „	12	„
1. „	20	„

I Sommeren 1897 indstillede sig VI. Klasses 3 Disciple til **Afgangseksamen for studerende** af den sproglig-historisk Retning; *Gerhard Kunst*, Søn af Købmand Kunst, Ordrup, og *Hans Georg Voigt*, Søn af Vognmand Voigt, Ordrup, fik 1. Karakter, *Gydmund Brandt*, Søn af Gartner Brandt, Ordrup, 3. Karakter.

Til **Fjerde Klases Hovedeksamen** indstillede sig Klases 2 Disciple: *Poul* og *Holger Frederiksen*, begge Sønner af Skolebestyrer H. C. Frederiksen; de bestod henholdsvis med $70\frac{1}{3}$ og 73 Points. — Til **Alm. Forberedelseseksamen** indstillede sig 2 af IV. Realklasses Disciple: *Johannes Aage Jensen*, Søn af Gartner Jensen, Taarbæk, fik $84\frac{1}{3}$, *Herman Warelus*, Søn af afd. Handelsrejsende Warelus, $89\frac{2}{3}$ Points.

Nu til Sommer indstiller sig til **Afgangseksamen for studerende** af den sprgl.-historiske Retning VI. Klases 4 Disciple: *Laura Lauritsen*, Datter af Lærer Lauritsen, Fovslet ved Kolding, *Søren Nygaard*, Søn af afd. Gaardejer Sørensen, Nygaard, Ulfborn, *Jens Skjoldborg*, Søn af Gaardejer Christensen, Skjoldborg ved Thisted, og *H. C. Jensen Vedde*, Søn af Møller Jensen, Vedde ved Sorø. Til **Fjerde Klases Hovedeksamen spr.-hist.**: *Georg Zytphen Adeler*, Søn af Baron Zytphen Adeler, Jægersborg, *Ove Lohmann*, Søn af Bankkasserer Lohmann, København; mat.-naturv.: *Emil Holstein Rathlou*, Søn af Hr. von Holstein Rathlou, *Niels Bernhard Løw*, Søn af Fabrikant Løw, Ordrup, *Ida Løw*, Søster til foranstaaende, og *Kirstine Sørensen*, Datter af Gaardejer Sørensen ved Slagelse. — Til **Alm. Forberedelseseksamen** indstiller sig af IV. Realklasses 12 Disciple følgende 9: *Ingrid Kunst*, Datter af Købmand Kunst, Ordrup, *Valdemar Olsson*, Søn af afd. Arbejder Olsson, Roskilde, *Hjørtur Fensmark*, Søn af afd. Herredsfoged Fensmark, Isafjord paa Island, *Otto Dethlefsen*, Søn af Grosserer Lampe, København, *Jens Madsen*, Søn af afd. Entreprenør Madsen, København, *Chester Westergaard*, Søn af afd. Grosserer Westergaard, New York, *Oskar Johansen*, Søn af

Skomagermester Johansen, Taarbæk, *Georg Elley*, Søn af Gasværkskasserer Elley, Hellerup, og *Hans Petersen*, Søn af Møllebygger Petersen, Skovshoved.

Et begrænset Antal Elever kan optages i Skolehjemmet. Om Betalingsvilkaarene og andre Bestemmelser for Opholdet se det følgende. Alle nærmere Oplysninger gives i Skolebestyrer H. C. Frederiksens Hjem.

Afgangseksamen for studerende

Navn.	Dansk			Historie	Fransk	Engelsk	Latin			Græsk	Fysik	Points	Karakter
	friOpg	b.Opg.	mdtl.				skriftl.	m.l.	m.ul.				
G. N. Brandt	g+	g+	ug÷	ug÷	g+	mg	tg	g	g	mdl.	mg	56 ² / ₃	3.
G. T. H. Kunst	mg	mg	ug÷	ug÷	mg+	mg+	g+	mg+	g+	g+	mg+	96 ¹ / ₃	1.
H. G. Voigt	tg+	g+	mg+	ug	mg	mg÷	g	mg+	mg÷	mg	mg	90 ¹ / ₃	1.

Fjerde Klasses Hovedeksamen

Navn.	Dansk		Fransk	Tysk	Latin		Græsk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Aritmetik	Geometri	Points	
	skriftl.	mdtl.			skriftl.	mdtl.							i alt.	Afsl.
Povl Frederiksen	mg÷	mg+	mg÷	mg÷	tg+	mg÷	mg÷	mg	mg÷	mg+	mg	mg+	70 ¹ / ₃	34 ¹ / ₃
Holger Frederiksen	mg÷	mg+	mg	mg	tg+	mg	mg	ug÷	mg+	mg+	g+	mg÷	73	33 ² / ₃

Almindelig Forberedelseeksamen

Navn.	Dansk		Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturfærelse	Orden	Points
	skriftl.	mdtl.											
Johannes Jensen	mg÷	mg÷	g	g+	mg÷	mg	g+	g+	g÷	g+	mg÷	mg	84 ¹ / ₃
Herm. F. Wærelius	g	mg+	g÷	g	mg	g÷	mg+	mg	mg+	ug+	g+	mg	89 ² / ₃

Skolens Lærerkæfter.

Skolebestyrer H. C. Frederiksen : Dansk med I., II., III., IV. og V.; indleder hver Morgen Skoledagen; holder jævnlig Foredrag dels for den samlede Skole (bl. a. hver Mandag Morgen), dels for enkelte af de højere Klasser.

Skolebestyrer Chr. Branner : Fransk i I., III., IV., V., VI. Engelsk i V. og VI. Historie i 3., 5., IV., V., VI. Kunsthistorie med IV., V. og VI.

Frøken Ida Olsen : Tysk igennem hele Skolen, Engelsk i II., III. og IV.

Frøken Agnes Hansen : Dansk og Anskuelsesundervisning i 1., Dansk i 3., Skrivning i 1.; Haandarbejde med Skolens Piger.

Løjtnant Holger Nielsen : *Skolens Inspektør.* Gymnastik gennem hele Skolen undt. i 1., 2., 3., 4.; Regning i 6. og I.; Tegning gennem hele Skolen; Skrivning i 5., 6., I. og II.

Cand. mag. H. C. Christiansen : Matematik i III., og VI., Fysik i III., IV. V. og VI.

Cand. mag. Arkivassistent Carl Christiansen : Dansk i VI., Oldnordisk i V. og VI., Græsk i IV., Historie i III., V. og VI.

Frøken Mea Frederiksen : Dansk i 2., 4., 5. og 6. Engelsk i I., Regning i 3., Skrivning i 2.

Musiklærer Jørgensen: Sang gennem hele Skolen fra 2. Underklasse.

Cand. philos. Regner Lefolii: Naturhistorie og Geografi fra 4. Underklasse til IV. Overkl., Gymnastik med 1., 2., 3. og 4. Kl.

Stud. theol. Bondesen: Bibelhistorie fra 3. Underklasse til III. Overklasse.

Cand. mag. Halfdan Kejser: Latin i alle Latin-klasserne.

Cand. mag. Hansen: Græsk i V. og VI.

Frøken stud. mag. Karen Vel Jeppe: Matematik i IV., Regning i 1., 2., II., III. og IV.

Frøken cand. philos. Tora Frederiksen: Matematik i I., II., Regning i 4., 5. og Fransk i 6.

Lærer J. Andersen har Tilsyn i Skolens Fosterhjem, samt Geografi og Naturhistorie i 2. og 3., Skrivning i 3. og 4.

Cand. theol. Larsen har vikarieret for Hr. Bondesen siden Jul 1897.

Rektor Lefolii har udenfor de reglementerede Timer holdt et ugentligt Foredrag for V. og VI. Skoleaaret igennem (se Side 59).

Løjtnant Holger Nielsen giver privat Undervisning i Dans og Svømning samt i Hugning og Fægtning.

Frøken Anna Nielsen giver privat Undervisning i Musik.

Som **Klasselærere** har følgende haft det særlige Til-
syn med de enkelte Klasser :

1. Kl.	<i>Frøken Karen Vel Jeppe.</i>
2. „	„ „
3. „	„ <i>Agnes Hansen.</i>
4. „	<i>Cand. philos. Regner Lefolii.</i>
5. „	<i>Frøken Mea Frederiksen.</i>
6. „	„ <i>Tora Frederiksen.</i>
I. „	<i>Cand. mag. Larsen.</i>
II. „	<i>Frøken Ida Olsen.</i>
III. „	<i>Cand. mag. Carl Christiansen.</i>
IV. „	<i>Skolebestyrer Branner.</i>
V. „	<i>Cand. mag. Kejser.</i>
VI. „	do.

De forskellige Undervisningsfags ugentlige Timetal.

1897—98.	VI. spr. Kl.	V. spr. Kl.	IV. spr. Kl.	IV. mat. Kl.	IV. Realkl.	III. Realkl.	II. st. Kl.	II. Realkl.	I. Overkl.	6. Underkl.	5. Underkl.	4. Underkl.	3. Underkl.	2. Underkl.	1. Underkl.
Dansk	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4	5	6	6	8
Litteratur- og Kunsthist.	2	2	1	1	1										
Saga Oldnordisk	1	1				1	1	1	1	1					
Tysk			3	3	3	3	2	2	2	3	4	4			
Engelsk	2	2			4	3		4	3						
Fransk	3	3	2	2	2	3	3	3	3	4					
Latin	7	7	6	6			8								
Græsk	6	5	5												
Bibelhistorie	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Historie	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	3	2	2		
Geografi			2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2		
Naturhistorie			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Naturlære	2	2		2	2	2									
Matematik			5	5	5	4	4	4	3						
Regning					2	2	1	2	3	3	3	3	4	5	6
Tegning				1		1		1	1	2	2	1			
Skrivning								1	1	2	3	4	5	5	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Sang							2	2	2	2	2	2	2	2	
Kvdl. Haandb.							3	3	3	4	4	4	4	4	4
	33	32	36	34	34	33	36	35	35	34	31	31	29	26	24

Haandarbejde regnes ikke med i Timetallet. — Pi-
gerne har haft 3 Timer Gymnastik om Ugen.

Almindelige Bestemmelser og Ordensregler.

Disciplene medbringer ved deres Optagelse i *Skolehjemmet* : Seng med Tilbehør, derunder indbefattet Tæppe til at brede over Sengen om Dagen samt en Sengeforligger; endvidere K omode eller et lille Skab, Stol, Børstetøj, Børsteforklæde, Vandfad, Toiletsager, samt Spiseske, Teske og Gaffel. Hvert Stykke Tøj og hver Genstand, der medbringes af Fosterbørnene, maa være forsynet med et tydeligt og varigt Navnemærke.

Ethvert Barn, der optages som *skolesøgende* Discipel, medbringer Attest fra den Skole, det forlader, samt Vaccinationsattest.

Børn, der optages i Skolehjemmet, medbringer tillige Lægeattest.

Skolen betragter det som givet, at den, naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, straks faar Meddelelse herom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, er det nødvendigt, at alle Disciple fra Hjem, hvor der er en saadan Sygdom, ikke søger Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra saadanne Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Hvor ikke Sygdom eller nogen anden paatrængende Grund gør det nødvendigt at forsømme Undervisningen,

kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at nogen Discipel udebliver; dette gælder ogsaa overfor Forlængelser af Ferierne. Enhver Discipel, der ønskes fri for at være nede paa Legepladsen i Frikvartererne, maa være forsynet med et skriftligt Ønske derom fra Hjemmet.

Det tillades som Regel ikke Eleverne at bruge Fritiden til Læsning eller andet Skolearbejde.

Bøger, Overtøj, Sko o. s. v. maa være tydeligt mærkede, og Overtøjet maa være forsynet med solide Stropper.

Da Elevernes Skolemad ikke maa have i Klassen, maa Madkassen være forsynet med en Rem eller Snor, saa at den kan anbringes paa Knagerækken i Skolegangen, hvis Eleven ikke har Tornyster eller Pose.

Skriftlige Vidnesbyrd om Disciplene.

Fem Gange i Løbet af Skoleaaret, nemlig

1. Gang sidst i Oktober,
2. Gang ved Juletid,
3. — først i Marts,
4. — - - Maj,
5. — ved Eksamen,

faar Disciplene skriftlige Vidnesbyrd hjem i en dertil indrettet Bog, som saavidt muligt bringes underskreven tilbage til Skolens Inspektør Dagen efter, at Hjemmet har modtaget den; hver Lærer giver Vidnesbyrd for *sit* eller *sine* Fag; desuden gives der Meddelelse om Disciplenes Orden og Opførsel. Inden disse Vidnesbyrd udfær-

diges og vedtages i deres endelige Skikkelse, gennemgaas og drøftes de for hver enkelt Discipels Vedkommende paa Lærermøderne, hvor samtlige Lærere er til Stede. Skulde der ellers i Aarets Løb være noget at meddele Hjemmet, sker det mundtlig eller gennem Brev. — Daglige Karakterer gives ikke (se Side 16).

Hver Lørdag giver Lærerne skriftlige Vidnesbyrd om de enkelte Disciple; Klasselærerne samler og sammenarbejder disse Vidnesbyrd, som derefter overgives til en af Bestyrerne, der som Regel gennemgaar dem for Disciplene ved den næste Uges Begyndelse.

Betalingsvilkaar.

For et Barn, der optages i Skolehjemmet, betales der 800 Kr. om Aaret indtil III. Kl. inkl., i IV. Kl. 900 Kr., i V. og VI. Kl. 1000 Kr., heri indbefattet Skolepenge, men ikke Vadsk. Der betales fjerdingaarlig forud. Udmeldelse sker med et Fjerdingaars Varsel.

For skolesøgende Disciple betales om Maanedens:

1. Underklasse	6 Kr.
2. —	8 —
3. og 4. —	10 —
5. » 6. —	12 —
I. » II. Klasse	14 —
III. » IV. —	16 —
V. » VI. —	18 —

Af Sødskende, der samtidig besøger Skolen, betaler den ældste fuldt, de andre hver 2 Kr. under normal

Betaling. Udmeldelse sker med fuld Maanedes Varsel; Skolen modtager ikke Udmeldelse efter 1. April, medmindre særlige Grunde skulde forhindre en Discipel i at følge Undervisningen Skoleaaret ud.

I Brændselspenge betales af hver Discipel 4 Kr. om Aaret (2 Kr. i November og 2 Kr. i Februar). Disse Penge betales ogsaa af dem, der har hel eller halv Friplads.

For nye Disciple betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Forsømmes Skolen i længere Tid paa Grund af en Discipels Sygdom eller paa Grund af Sygdom i Vedkommendes Hjem, betales der for den Maaned, i hvilken Sygdommen begyndte, og for den næste.

Enhver Discipel, der indstiller sig enten til Afgangseksamen for studerende, IV. Klasses Hovedeksamen eller almindelig Forberedelseseksamen, betaler 20 Kr.

En Privatist, der indstiller sig til:

a. Tillægsprøve til Skolelærereksamen, betaler 10 Kr.		
b. Tillægsprøve til Alm. Forberedelse-		
eksamen, sproglig	—	11 —
matematisk	—	9 —
c. Eksamen i Latin for Farmaceuter	—	8 —
d. 4de Klasses Eksamen	—	43 —
e. Afgangseks. for studerende, sproglig	—	41 —
matematisk	—	43 —

Af Dimittenderne betales af de skolesøgende Disciple til Skoleaarets Slutning, det er til Juli Maanedes Udgang, af Fosterbørnene til det begyndte Kvartals Udgang.

Badning samt Undervisning i Musik, Dans og Svømning betales særskilt.

Skolen bortgiver for Tiden 10 Fripladser, enkelte Børn har faaet Skolebetalingen nedsat. Hds. kgl. Højhed Kronprinsessen betaler for 1 Discipel, det Treschouske

Legat for 1, Gentofte-Ordrup Kommune besætter 3 Fripladser, Staten 4 hele og 4 halve.

Skolearbejdet i de forskellige Fag i 1897—98.

Dansk.

1. *Underklasse*. Den yngste Afdeling har læst henimod 80 Sider i H. C. Frederiksen's Læsebog. Den ældste Afdeling har læst hele Bogen. Næsten alle Digtene er lærte udenad, og de Digte, der er Melodi til, har Klassen sunget. Indholdet af det lærte er stadig gjort til Genstand for Samtale og lempelig Genfortælling. Begge Afdelinger har daglig Afskrivning paa Tavle, ældste Afdeling skriver desuden med Blyant i Stilebog.

I Tilknytning til Danskundervisningen har Klassen i en Del Timer haft Anskuelsesundervisning.

2. *Underklasse* har læst Schneekloths Læsebog for det 2det Skoleaar. De fleste af Bogens Digte er lærte udenad og Digte med Melodi til sungne. Samtale og Genfortælling. Daglig Afskrivning med Blæk i Stilebog udføres i Hjemmet, Skønskrivning paa Skolen.

3. *Underklasse* har læst Agerkovs Læsebog Nr. 1. De fleste af Digtene er lærte udenad. Der er gennemgaaende bleven skrevet to Udenadsstile om Ugen, begyndende med halvtredje, endende med syv Linjer. Indholdet af det læste er gjort til Genstand for Samtale

og Genfortælling, der dog særlig har været knyttet til det historiske Stof.

4. *Underklasse* har læst *Agerskovs Læsebog* Nr. 2. Flere af Digtene er lærte udenad. Een Stil om Ugen, afvekslende Udenads- og Diktatstile; dog i den sidste Tid kun Diktatstile, som hver Gang formes af Læreren. I denne Klasse begynder Undervisningen i Sproglære. Eleverne har lært at bruge Skilletegn og at kende en simpel Sætning og har desuden beskæftiget sig med Navneord, Udsagnsord, de personlige Stedord og Ejstedordene og kender noget til Udsagnsordenes Bøjning.

5. *Underklasse* har læst *Agerskovs Læsebog* Nr. 3. Nogle af Digtene er lærte udenad. Een Stil om Ugen, afvekslende Genfortællings- og Diktatstile, som hver Gang formes af Læreren i Tilslutning til Undervisningen i Sproglæren og bruges til at analysere efter. I Sproglæren er lært Udsagnsordenes Bøjning, Stedord, Tillægsord, Biord og Brugen af Skilletegn i lidt mere udviklede Sætninger.

6. *Underklasse* har læst *Agerskovs Læsebog* Nr. 4 og har lært en Del af Digtene udenad. Der er vekslet med Genfortællings- og Diktatstile. Een Stil om Ugen. Diktatstilene formes hver Gang af Læreren og bruges til at analysere efter. I Sproglæren er lært Ordklasserne, Lideformen af Udsagnsordene, handle- og lideformede Sætninger, indskudte Sætninger og Brugen af Anførselstegn.

I. Klasse. Til Oplæsning er brugt *Agerskovs Læsebog* Nr. 5. Flere af Digtene er lærte udenad. Enkelte Digte udenfor Bogen er ogsaa læste og lærte udenad. — I Slutningen af Skoleaaret har Klassen læst

Oehlenschlägers *Palnatoke*; større Partier heraf har Drengene gjort Tilløb til at fremstille dramatisk. Sproglæren er indøvet mundtlig og gennem Diktatstile og har hovedsagelig omfattet Sætningsleddene og Ordklasserne.

Det maa bemærkes, at i denne og de følgende Klasser lærer Disciplene Sproglære ikke saa meget gennem Regler og ydre Kendemærker som ved ud af selve Modersmaalet at vænnes til at høre og læse sig til, hvad der er Sprogbrug.

Foruden Diktatstile er der skrevet Genfortællingsstile, hvortil Stoffet har været taget fra den nordiske Gudelære og Danmarks Sagnhistorie; en enkelt Gang er der skrevet en fri Stil. Een Stil om Ugen.

II. Klasse. Til Indøvelse i Oplæsning er brugt *Agerskovs Læsebog* Nr. 6. Enkelte Digte er lærte udenad. Desuden er læst et større Parti af Carit Etlar: *Fangen paa Kallø* samt *Jeppe paa Bjerget*.

I Sproglæren er Stoffet fra I. Kl. ført et Stykke videre.

Foruden Diktatstilene er der skrevet Genfortællingsstile samt frie Stilopgaver.

Der er skrevet mindst een Stil ugentlig.

III. Klasse har læst: *Aage og Else*, *Gunløg Orms-tunges Saga*, *Jeppe paa Bjerget*, *Bisp Vilhelm og Konning Svend*, *Svinedrengen*, *Nej*, *Et Kys*, *Soldaterløjer*, *Alene paa Dækket* samt *Hærmændene paa Helgeland*.

Undervisning i Sproglære over hele det almindelige Omraade. Der benyttes ingen Lærebog.

Af Stile er der som Regel skrevet een om Ugen,

af samme Art, som de, der gives til IV. Klasses Eksamen, men lidt lettere.

Som sædvanlig har der været skrevet enkelte Diktatstile til Indøvelse i Analyse af særlig vanskelig Sætningsbygning.

Kravet til *Oplæsningen* i denne og den følgende Klasse gaar ikke blot ud paa, at Disciplene skal kunne læse rigtigt, flydende og forstandigt, men der stilles ogsaa et lempeligt Krav til *Foredraget* under Oplæsningen, og Stemmen øves i at bøje sig efter Læsestoffets vekslende Stemninger og Farver.

IV. Klasse har læst og giver op til Eksamen :

Finboges Saga.

Af Folkeviserne: Moderen i Mulde og Ridder Stig 1.

Holberg: Den stundesløse.

Diderich Menschenschreck.

Oehlenschläger: Vavlundurs Saga.

H. C. Andersen: Svinedrengen.

J. L. Heiberg: Nej.

Hertz: Svend Dyrings Hus.

Holst: Lodsén.

Hostrup: Eventyr paa Fodrejsen.

Kaalund: Et Følge.

Fredspiben.

Molbech: Ambrosius.

Chr. Richardt: Mand over Bord.

Drachmann: Alene paa Dækket.

Vergeland: Julcasten.

Ibsen: Kongsemnerne.

Runeberg: Fänrikens marknadsminne, Døbeln vid Jutas.

Sproglæren er indøvet i det befalede Omfang (uden Bog).

Af Stile er der skrevet een hver eller hveranden Uge; flere af dem har været knyttede til Emner, Undervisningen i Klassen eller Foredrag for Eleverne har ført frem. Enkelte Stile har været Versioner og Øvelse i at skrive en matematisk Opgave i godt Sprog. Af Emner kan mærkes: *Ambrosius* (Molbechs Drama). — *Ambrosius* (Hovedpersonen i samme Drama). — *Om Hævn*. — *Træk af Gustav Adolfs Liv*. — *Jeg vil bygge mit Land*. — *Lidt om Stjernerne*. — *Lidt om Passions-skuespillene*. — *Et Billede i et af Skolelokalerne*. — *Ragnhild* (i Svend Dyrings Hus). — *En historisk bekendt Egn*. — *En fra Naturens Side mærkelig Egn*. — *Den fremmede Nation, der interesserer mig mest*. — *Af Sønderjyllands Historie*. — *Kompasset*. — *Bæveren*. — *En af de store Opdagelsesrejsende*. — *En betydningsfuld Opfindelse*. — *Pausken*.

Med Hensyn til Oplæsningen henvises til, hvad der er anført under III. Klasse.

Der meddeles i IV. Klasse i temmelig stor Udstrækning Oplysning om enkelte Forfattere, ligesom der kastes Lys over adskillige dels æstetiske, dels almenmenneskelige Spørgsmaal.

V. Klasse har som Underlag for Undervisningen i Litteraturhistorie brugt S i g u r d M ü l l e r s Grundtræk af den danske Litteraturhistorie, som er gennemgaaet

forfra til St. Blicher. I Oldnordisk har Klassen læst Wimmers Læsebog Side 1—30, 53—55, 41—44, 114—118. Der er skrevet to Stile om Maaneden.

VI. Klasse har som Grundlag for Undervisningen i Litteraturhistorie brugt Rønnings Grundrids. Mere indgaaende ere Folkeviserne behandlede. Disciplene har gennem Oplæsning og ved Læsning hjemme med paafølgende Samtale om det læste stiftet Bekendtskab med vore Hovedforfattere. I Oldnordisk er læst Wimmers Læsebog S. 114—118 og Levys Læsestykker I. S. 1—36 og III. S. 1—25. Til Eksamen opgives Wimmer S. 114—118, Levy I. S. 1—36 og III. S. 1—19. Der er skrevet to Stile om Maaneden, dels tidligere Eksamenstile, dels følgende: *Hvilke Fordele og hvilke Ulemper medfører en fri Forfatning?— Vølsungesagnet i vore Kæmpeviser. — Munkevæsenets Udvikling og historiske Betydning. — Vore Folkehøjskoler. — Afholdssagen. — Bjørnstjerne Bjørnson. — En Sammenligning mellem Kingos, Brorsons og Grundtvigs Salmedigtning. — Hvad Nytte gør Verdensudstillinger? — Spartanere og Athenæere. — Hvilke Mangler er der ved Almueskoleundervisningen paa Landet, og hvad kan der gøres for at hæve den? — Personerne i Erasmus Montanus. — Belgiens Skæbne gennem Tiderne og dets Betydning i Europas politiske, sociale og aandelige Liv. — Hvilke er Danmarks naturlige Næringsveje, og hvad kan der gøres for at fremme dem? — Enhver bliver salig ved sin Tro. — Tiltrækningsloven og dens Betydning for Videnskaben. — En Skole efter mit Sind. — Athens Forfatningsudvikling.*

Bibelhistorie.

3. *Underklasse*. Uden Benyttelse af Lærebog er Fortællinger fra det nye Testamente fortalte og genfortalte indtil Pauli Missionrejser.

4. *Underklasse*: Den gamle Pagt indtil den babyloniske Landflygtighed er læst efter Martensen og Paullis Bibelhistorie.

5. *Underklasse*: Den nye Pagt er læst efter samme Bog.

6. *Underklasse*: Den gamle Pagt læst efter samme Bog.

1. *Klasse*: Evangelierne og Apostlenes Gerninger er gennemgaaede efter samme Bog; samtidig er Børnene blevne indøvede i at finde det gennemgaaede i det nye Testamente.

II. *Klasse*: Efter det nye Testamente er gennemgaaet Mattæus Evangeliet; desuden er der blevet fortalt en Del af Oldkirkens Historie samt givet en Fremstilling af Jødelands Geografi.

III. *Klasse*: Efter det nye Testamente er gennemgaaet Lukas Evangeliet. I Fastetiden er Lidelseshistorien gennemgaaet efter Salmebogen. Endvidere Skildringer af større kirkelistoriske Personligheder f. Eks. Basilios, Bernhard af Clairvaux, Hans Egede.

IV., V. og VI. *Klasse* har hørt en sammenhængende Række Foredrag over Kirkegaard og Grundtvig og sammen med den øvrige Skole en Gang ugentlig hørt et opbyggeligt Foredrag, i Reglen over Ugens Evangelium.

Historie.

3. *Underklasse*: Mundtlig Undervisning uden Be-

nyttelse af Bog, saaledes at Børnene har skullet genfortælle, hvad de havde hørt i den foregaaende Time. Paa denne Maade er gennemgaaet: Den nordiske Gudelære og en Del Heltesagn, desuden Fortællinger fra Saxo og Snorre, særlig Olaf Trygvesøns og Olaf den Helliges Saga, og endelig Danmarks Historie fra Oldtiden indtil Unionen temmelig udførligt, men i Tilknytning til Ottosens Fædrelandshistorie, saaledes at denne Bog ikke vil være Børnene helt fremmed til næste Aar. Hovedformaalet har ikke saa meget været at give Børnene visse bestemte Kundskaber som at vække deres Interesse og give dem lidt Forstaaelse af alle de mange nye Fænomener og nye Ord, der møde dem i dette Fag, og dernæst at lære dem at fortælle saa vidt muligt med deres egne Ord (jfr. »Vejlende Bemærkninger«).

4. *Underklasse*: Efter Johan Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie er læst fra den oldenb. Kongestamme og Bogen ud.

5. *Underklasse*: Efter Johan Ottosens Børnenes Verdenshistorie er gennemgaaet Oldtidens og Middelalderens Historie, idet der paa de fleste Punkter er fortalt en hel Del til. Sammen med 6. Underklasse har Klassen faaet fortalt nordiske Gude- og Heltesagn, og sammen med 6. — II. Hovedtrækkene af den græske Mytologi og Homers Iliade, som dels er blevet udførlig fortalt, dels læst op.

6. *Underklasse*: Efter Blochs mindre Lærebog i Historie er læst fra Reformationen til vore Dage, (se endvidere under 5. Underklasse).

I. *Klasse*: Efter Blochs Lærebog for Real-

skoler I. er læst Oldtidens og Middelalderens Historie med Forbigaaelse af Norden.

II. Klasse: Efter Blochs Lærebog II. er læst fra Reformationen og Bogen ud med Forbigaaelse af Nordens Historie.

III. Klasse: Nordens Historie efter Blochs Lærebog I—II.

IV. Realklasse: Nordens Historie og Verdenshistorien efter Blochs Lærebog I.—II.

IV. stud. Klasse: Verdenshistorien efter Blochs Lærebog I.—II. Til Prøven opgives Oldtiden, Middelalderen og den nyere Tid.

V. stud. Klasse: Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog. Den nyeste Tid efter Blochs større Lærebog og Nordens Historie indtil den nyeste Tid efter Johan Ottosens Lærebog.

VI. stud. Klasse: Oldtiden efter Thrige, Middelalderen og den nyere Tid efter Blochs Lærebog for Realskoler, den nyeste Tid efter Blochs større Lærebog, og Nordens Historie efter Johan Ottosens Lærebog.

Desuden har IV.—VI. Klasse overværet en Række Foredrag, væsentlig over Kunsthistorie, hvorom nærmere Oplysning findes anden Steds.

Tysk.

4. Underklasse: Tysk Elementarborg af Nissen indtil Stykke 51. Grammatik mundtlig.

5. Underklasse: Tysk Elementarborg af Nissen fra Stykke 50 Bogen ud. Vers efter samme Bog.

6. Underklasse: Tysk Læseborg for Mel-

lemklasserne af Kaper, Side 1—61. Vers efter samme Bog. Ankjærstyske Formlære.

I. Klasse: Tysk Læsebog for Mellemklasserne af Kaper, Side 56—115. Vers efter samme Bog. Ankjær's Grammatik. 1 Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

II. Klasse: Tysk Læsebog for Mellemklasserne af Kaper Side 124—175. Vers efter samme Bog. Ankjær's Grammatik. 1 Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

III. Klasse: Tysk Læsebog for Mellemklasserne af Kaper Side 167 Bogen ud. Ankjær's Formlære, Kapers Syntaks.

IV. Realklasse: Tysk Læsebog for Mellemklasserne af Kaper, sidste Halvdel af Bogen. Til Eksamen opgives Side 105—210 og i Poesi 20 Sider af samme Bog. — Kursorisk: Schiller: Don Carlos og Tromlitz: Die Vierhundert von Pforzheim. — Ankjær's Formlære, Kapers Syntaks.

IV. stud. Klasse: Tysk Læsebog for de højere Klasser af Kaper og Simonsen 160 Sider Prosa og 30 Sider Poesi. Kursorisk og i Grammatik som Realklassen.

Fransk.

6. Underklasse: Efter Th. Goldschmidts og Jul. Schiøtts franske Billed-Elementar-bog med tilhørende Vægtavler er gennemgaaet Side 1—51, og den i disse Stykker indeholdte Grammatik er indøvet.

I. Klasse: Samme Bog Side 51—100.

II. *Klasse*: Cohen og Kapers franske Læsestykker for Mellemklasserne Side 1—79 (undt. 23—25).

III. *Klasse*: Ovennævnte Læsestykker Side 1—115 læst og repeteret (undt. Side 23—25). Jungs franske Grammatik.

IV. *Klasse*: Ovennævnte Læsestykker Side 91—115, 121—133, 164—212. Repeteret og opgiver til Eksamen Side 83—115, 121—133, 164—212. Formlæren og de vigtigste Regler af Syntaksen efter Jungs franske Grammatik.

V. *Klasse*: Statarisk: Noveller og Fortællinger af nyere franske Forfattere udgivne af Jung Side 1—30, 113—188. Carl Michelsen: Historiske Læsestykker II, Side 1—11, 88—121. Poesi: Victor Hugo: Hernani. Kursorisk: Ovennævnte Bog af Jung Side 189—216. Stil efter Michelsens Stiløvelser. Jungs franske Grammatik.

VI. *Klasse*: Statarisk: Noveller og Fortællinger udg. af Jung Side 113—188. Carl Michelsen: Historiske Læsestykker II. Side 1—11, 88—121. Poesi: Victor Hugo: Hernani. Kursorisk ovennævnte Bog af Michelsen Side 62—74, 124—146.

Desuden har Eleverne paa egen Haand efter Lærens Anvisning læst forskellige Romaner og Skuøspil.

Stil efter Michelsens Stiløvelser og franske Artiumsstile udgivne af Barué. Jungs franske Grammatik med en Del Tilføjelser.

Engelsk.

I. *Klasse*: Listovs Ledetraad I. og II. Afdeling. Grammatik mundtlig.

II. *Realklasse*: Nissens engelske Læsebog for Realskolens øverste Klasser Side 1—154. Rosings Grammatik.

III. *Realklasse*: Nissens Læsebog, sidste Halvdel. Rosings Grammatik. Hansen og Magnussens Versioner.

IV. *Realklasse*: Nissens Læsebog. Opgiver til Eksamen Side 1—126. Poesi S. 254—279. Kursorisk: The settlers in Canada af Marryat. Rosings Grammatik. Hansen og Magnussens Versioner.

V. *Klasse*: Hansen og Magnussens engelske Læsebog for ældre Begyndere I. Side I—XXXVI og 31—66. Listovs Udvalg af engelske Forfattere I. Hefte. Side 1—37, 81—97. Løkkes Grammatik.

VI. *Klasse*: Hansen og Magnussen I. Side 1—31. Listovs Udvalg I. Side 1—37, 87—97. Løkkes Grammatik. Opgiver til Eksamen Hansen og Magnussen I. Side 1—66. Listovs Udvalg I. Side 1—37, 56—97.

Latin.

II. *stud. Klasse*: Læst og repeteret Hauchs Læsebog I. Afdeling. (Om Latinundervisningens Begyndelse i II. Kl. se Skolens Meddelelser for 1897.)

IV. *stud. Klasse*: Cæsar: De bello Gallico IV. og V. Bog. Cicero: Pro S. Roscio Amerino. Ovids Metamorphoser i Levys Udvalg Nr. 1—6. Formlæren, Kasuslæren og det vigtigste af Moduslæren efter Madvigs Grammatik. En Hjemmestil om Ugen og siden Nytaar en

Skolestil hveranden Uge efter Iverssens Stiløvelser og Rasmussens Eksamenstile.

V. Klasse: Prosa som nedenfor under VI. Klasse undtagen De divinatione. Horats: Oder I. 1—2, 4, 8—11, 14—15, 21—24, 27, 29—31, 33—34, 38, II. 2—4, 6—8, 10—14. 16, 18, 20, III. 9, 13, 28, 30, IV. 13. Terents: Phormio. Madvigs Carmina selecta: Catul 1—9, 11—12, Tibul 1, 2, 4, Properts 7, 11, Ovid 2, 3, 8, Martial 1—5, 7—9, 11—12, 14—20. — Rafns Litteraturhistorie. En Version om Ugen efter Henrichsens Samling. Kursorisk Læsning sammen med VI. Kl.

VI. Klasse: Cicero: In Catilinam I, III, IV; Cato major (undtagen Kap. 15); De divinatione II. 11—32. Sallust: Catilina. Horats Oder I 3, 6, 8, 9, 15, 18, 23, 27, 38, II 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 16, 18, 19; Breve I 1—3, 6—7, 10—14, 16—17, 19—20, II 1—2. Madvigs Carmina selecta: Catul 1—6, Ovid 7.

Thomsens Antikviteter. Rafns Litteraturhistorie. En Version om Ugen efter Henrichsens og Thoresens Samlinger. Kursorisk Læsning efter Cæsar: De bello Gallico IV.; Cicero: Pro rege Dejotaro, samt et Udvalg af Livius XXII. Repeteret hele det til Eksamen opgivne Pensum.

Græsk.

IV. stud. Klasse: Xenophons Anabasis I. Bog. Homers Iliade VI. Bog. Weilbachs Formlære.

V. Klasse: Herodot VII. (Kap. 175—239), VIII (med Undtagelse af Kap. 77, 104—106). Homers

Iliade VI, VII, XVI (V. 1—568), XVIII, XXII
Odysseen VII, VIII (V. 1—265, 370—586).

Weilbachs Formlære. Sechers Mytologi. Syntaks mundtlig.

VI. *Klasse*: Herodot og Homer som V. Klasse. Lukian: Karon og Hanen. Platon: Apologien og Kriton. Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Sechers Litteraturhistorie. Christensens Statsantikviteter Sechers Mytologi.

Matematik.

I. *Klasse*: Uden Benyttelse af Bog er gennemgaaet de 4 Regningsarter og løst en Mængde Opgaver svarende til Stoffet.

II. *Klasse*: Proportioner, Potens og Ligninger af 1ste Grad med flere ubekendte efter Jul. Petersens Aritmetik I. Jul. Petersens Geometri § 1—49. Gennemsnitlig 3 Hjemmeopgaver om Ugen.

III. *Klasse*: Proportioner, Rod, 2den Grads Ligninger, Differents- og Kvotientrækker efter Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I og II. Jul. Petersens Geometri fra 2det Kapitel til Potensen af et Punkt med Hensyn til en Cirkel.

IV. *Klasse*: Jul. Petersens Aritmetik II. Ligninger af 2. Grad, Rækker, Logaritmer, Rentesregning. Jul. Petersens Geometri fra § 106 Bogen ud. Repeteret hele det lovbefalede Fksamenspensum.

Regning.

1. *Underklasse*: Har lært at regne Additionsstykker med 2-cifrede Tal. Indøvet Additionstabellen.

2. *Underklasse*: Har lært Addition og Subtrak-

tion af ubenævnte og enkelte benævnte Tal. Indøvet Subtraktionstabellen.

3. *Underklasse*: Har lært Multiplikationstabellen. I denne Klasse er der begyndt paa skriftlig Hjemmeregning, og Eleverne har stadig haft Additions-, Subtraktions- og Multiplikationsstykker med forskellige Benævnelser for hjemme. Desuden en Del Hovedregning, særlig Addition med større Tal.

4. *Underklasse*: Addition, Subtraktion og Multiplikation af benævnte og ubenævnte Tal baade skriftlig og som Hovedregning.

5. *Underklasse*: Alle 4 Regningsarter med benævnte og ubenævnte Tal baade skriftlig og som Hovedregning. Begyndt paa Brøk.

6. *Underklasse*: Brøkers Addition og Subtraktion samt lettere Opgaver i Multiplikation og Division.

I. *Klasse*: Alle 4 Regningsarter med Brøk. Regulatedetri i hele Tal og Brøk og enkelte blandede Opgaver.

II. *Klasse*: Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne, blandede Opgaver til fremmed Mønt.

III. *Realklasse*: Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser, blandede Opgaver.

IV. *Realklasse*: Ovennævnte Bog, Rentesregning, Arealer og Voluminer.

Geografi.

3. *Underkl.*: Børnene har lært Danmarks Geografi. De har lært Navnene paa Øer og Halvøer, baade de større og mindre, hele Danmarks Grænser og de enkelte Landsdeles Grænser, Fjorde, Vandløb, Søer; hvor der er lavt og højt her i Landet, hvilke Egne der er skov-

rige og hvilke skovløse, samt Byerne med deres vigtigste Ejendommeligheder og historiske Minder. Overhøringen finder Sted efter et Kort uden Navne.

I Fantasien drager vi paa Skovture, Udflugter, Fodture og Rundrejser til Lands og til Vands. Vi tager da god Tid og undersøge paa vor Vej saa meget, vi kan overkomme, lægger Mærke til og husker, hvor vi have været, og hvad interessant vi har oplevet og jagttaget, og begiver os endelig hjem med godt Udbytte af Turen.

4. *Underkl.*: Skandinavien efter *Erslev* Nr. 3.

5. *Underkl.*: Østeuropa, de britiske Øer, Frankrig, Schweiz og det øvrige Mellemeuropas Naturforhold efter *Erslev* Nr. 3.

6. *Underkl.*: Fra Tydsklands »Folk og Stat« til Asien efter *Erslev* Nr. 3.

I. Klasse. De fire fremmede Verdensdele efter *Erslev* Nr. 2.

II. Klasse. Europa efter samme Bog.

III. Klasse. De fire fremmede Verdensdele og den matematiske Geografi efter samme Bog.

IV. Klasse. *Erslevs* Geografi Nr. 2.

Naturhistorie.

2. *Underklasse.* I Timerne har vi set paa Dyr og Billeder af Dyr. Vi har da gjort hinanden opmærksomme paa det morsomme og hyggelige, og Børnene har glædet sig over Katten med sine Killinger, et Par Heste, som kærtegner hinanden, Egernet med sin Hasselnød, Storken, der lærer sine Unger at flyve, eller den gamle, listige Mikkelt Ræv, som bringer en fed Gaas med hjem til sine seks sultne Unger. Men vi har ogsaa talt om det

iøjnefaldende og ejendommelige for de enkelte Dyr: deres plumpe eller smækre Bygning, deres Øjne, Øren, Tæer, Kløer, Hale og Beklædning. Vi har nærmest holdt os til Pattedyrene. Mange smaa Børnehistorier om Dyr er fortalte, dels for at lære Børnene, hvad Nytte og Skade, Dyrene gør, dels for at give dem lidt Kendskab til deres Natur og Liv. Børnene glæder sig, naar Haren og Pindsvinet løber Væddeløb 77 Gange, og Pindsvinet hver Gang gaar af med Sejren, fordi det er snedigst. De beundrer Kusken, som med største Lethed styrer de to Heste, den ærgerlige Herremand ikke er i Stand til at køre, og de lytter til, naar Kong Løve forsamler sit Folk for sin Trone, og hver især aflægger Beretning for Majestæten om sin Færd.

3. *Underklasse.* Børnene har lært at beskrive Dyr fra Skolens Samling og fra Billeder. Vi har særlig beskæftiget os med Pattedyrene, og af disse navnlig med Husdyrene og de interessanteste vilde Dyr. Børnene er øvede i at bruge deres Øjne og Forstand til at finde Forskelligheder og Ligheder mellem Dyrene, og der er gjort Forsøg paa at lære dem at drage Slutninger af det, de umiddelbart kan se paa Dyrene, saaledes at de derved kommer til at lægge Mærke til, hvor hensigtsmæssigt alt er i Naturen.

Gennem Rejsebeskrivelser og Fortællinger har Børnene faaet Kendskab til Dyrenes Evner, deres Nytte og Skade samt deres Liv og Færd baade som vilde og tamme.

4. *Underkl.* Pattedyr og Fugle med nogle Forbigaaelser efter S a h l e r t z.

5. *Underkl.* Koldblodede Hvirveldyr, Leddyr, Bløddyr og Straaledyr efter samme Bog.

6. *Underkl.* Pattedyr og Fugle efter samme Bog.

I. Klasse. Lütken Nr. 2 fra Krybdyr og ud.

II. Klasse. Zoologi: Lütken Nr. 2. Den almindelige Del, Pattedyr og Fugle. Botanik: V. A. Poulsen. Den almindelige Del.

III. Klasse. Zoologi: Lütken Nr. 2. Fra Krybdyr og ud. Botanik: V. A. Poulsen. Frikronbladede og Helkronede.

IV. Klasse. Lütken's Zoologi Nr. 2. Poulsen's Botanik.

Naturlære.

III. Klasse. Efter Ellingers Lærebog i Fysik er læst Varme, Elektricitet og Magnetisme.

IV. Klasse. Ellingers Lærebog i Fysik: Forfra til Lyden. Repeteret hele Bogen.

V. Klasse. Ellingers Lærebog: Varme, Magnetisme og Elektricitet.

VI. Klasse. Ellingers Lærebog læst og repeteret. — Astronomien efter Jul. Petersens og Forchhammers Lærebog.

Igennem alle Skolens Klasser er der Undervisning i *Gymnastik*. 2. Underklasse til II. Overklasse har haft Undervisning i *Sang*. De øverste Klasser har derimod været fritagne, da saa godt som ingen af Eleverne i disse Klasser kunde eller maatte synge. — Pigerne indtil II. Overkl. har Undervisning i *kvindeligt Haandarbejde*. Alle Klasserne indtil III. Overkl. har Undervisning i *Skønskrivning* og *Frihaandstegning*; III. og IV. Klasse i *geom. Tegning*.

Privat gives Undervisning i *Musik* (Frøken Anna Nielsen og Musiklærer Jørgensen), *Dans*, *Hugning*, *Fægtning* og *Svømming* (Hr. Inspektør Holger Nielsen).

Foredrag og Oplæsninger.

Skolebestyrer *H. C. Frederiksen* har Aaret igennem mindst een Gang ugentlig (hver Mandag Morgen) holdt en vejledende Tale for hele Skolen, i Reglen om Ugens Søndagsevangelium; har desuden for de fire ældste Klasser holdt en sammenhængende Række Foredrag 1. over **Søren Kirkegaard**, 2. **Grundtvig**, 3. **Henrik Verge-land**, 4. **Pasteur**.

For IV., V. og VI. Klasse har Skolebestyrer *Bran-ner* i en ugentlig Time holdt Foredrag væsentligt over kultur- og kunsthistoriske Emner, nemlig: **Paris**, dets historiske Monumenter og Samlinger. Berømte franske Malere. **Versailles**. Belgiske Byer (særlig **Brügge**). **Rubens**. Holiandske Malere (særlig **Rembrandt**). **Re-naissance**. **Italien**. Endelig et Par Foredrag om **Heine** og **Byron** med Oplæsninger samt et Foredrag om **Gladstone**.

Fra Nytaar i en ugentlig Time for 5., 6., I. og II. Kl. fortalt **Homers Iliade** og nogle græske Gude- og Heltesagn.

I en Time ugentlig har desuden fhv. *Rektor H. H. Lefolii* oplæst de tre Tragedier af Sofokles: **Antigone** og **Kong Oedipus** i Thor Langes Oversættelse og **Oedipus i Kolonos** i P. Østbyes Oversættelse, samt Tragedien **Perserne** af **Æschylos** i N. V. Dorphs Oversættelse og dertil knyttet, foruden en Beskrivelse af det attiske

Teater, Skildringer dels af de udvortes Kaar hos Grækerne i de Tider, de to Digtere hører til, dels af de aandelige Livsforhold i Grækenland, der staar i Forbindelse med i de fire nævnte Digtninger, medens de Anledninger, derved gaves, er blevne benyttede til Udviklinger over almenmenneskelige Livsforhold.

Børnehjemsforstander Carl Christensen har for den samlede Skole holdt to Foredrag om **Fridthjof Nansen**, hans Barndom og Ungdom og Fram-Ekspeditionen.

Endelig har *stud. theol. Bondesen* holdt to **kirkehistoriske** Foredrag.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger*).

1. Underklasse.

H. C. Frederiksens Læsebog for smaa Børn.

2. Underklasse.

Schneekloth: Dansk Læsebog for det andet Skoleaar. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

3. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 1. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

4. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 2. Nissens tyske Elementarbog. Erslev Geografi Nr. 3. Sahlertz's

*) Skolen forbeholder sig Ret til at indføre enkelte Bøger, som ikke her er anførte, efterhaanden som der bliver Brug for dem. Det tilraades: ikke at forsyne nye Bøger med Navn, forinden de er foreviste paa Skolen. Alle danske Læsebøger skal have den befalede Retskrivning.

Zoologi. Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange.

5. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 3. Nissens tyske Elementarbog. Kapers Skema til den tyske Formlære. Erslevs Geografi Nr. 3. Sahlertz's Zoologi. Johan Ottosen: Børnenes Verdenshistorie. Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange.

6. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 4. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. Kapers Skema til den tyske Formlære. Schjøtt og Goldschmidts franske Billedelementarbog med tilhørende Atlas. Johan Ottosen: Børnenes Verdenshistorie. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Erslevs Geografi Nr. 3. Erslevs større Atlas. Sahlertz's Zoologi. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

I. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 5. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. Kapers tyske Grammatik. Kapers tyske Leksikon. Schjøtt og Goldschmidts franske Billedelementarbog med tilhørende Atlas. Listovs engelske Ledetraad I. Afdeling. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I. (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Lütken's Zoologi. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

II. stud. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 6. Det nye Testamente. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne.

Kapers Stiløvelser for Begyndere. Kapers tyske Grammatik. Kapers tyske Leksikon. Schiøtt og Goldschmidts franske Elementar­ bog, senere Cohen og Kapers franske Læsestykker. Hauchs latinske Læsebog I. Blochs historiske Lærebog for Realskoler II. (sidste Udg.) Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik I. og Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellem­ klasserne. Samne: Tohundrede Træffeøvelser. Samne: Tre­ stemmige Sange.

II. Realklasse.

Som II. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker I. og senere Nissens engelske Læsebog for Realskolens øverste Klasser med Glosarium. Rosings Grammatik og Rosings Leksikon.

III. stud. Klasse.

Det nye Testamente. Kapers tyske Læsebog for Mellem­ klasserne. Kapers Grammatik. Cohen og Kapers franske Læse­ bog. Jungs Grammatik. Hauchs latinske Læsebog II. Linder­ strøm-Langs latinske Formlære og Syntaks. Jensen og Gold­ schmidts Leksikon. Hudes græske Elementar­ bog. Weilbachs Formlære. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I.—II. (sidste Udgave). Erslevs historiske Atlas over Norden. Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I. og II. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Samne: Tohundrede Træffeøvelser. Samne: Tre­ stemmige Sange.

III. Realklasse.

Som III. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for de latinske og græske Lærebøger Nissens engelske Læsebog for de højere Klas­ ser med Glosarium. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Rosings Leksikon.

IV. stud. Klasse.

Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. Kapers Grammatik. Dansk-tysk og tysk-dansk Leksikon af Ka­ per. Cohen og Kapers franske Læsebog. Jungs Grammatik.

Cæsar: De bello Gallico. Ovid ved Levy. Ciceros Taler ved Madvig. Madvigs Grammatik. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Iversens Stiløvelser. Xenophons Anabasis. Weilbachs Formlære. Bergs Leksikon. Sechers græske Mytologi. Blochs Lærebog i Historie I.—II. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Ellingers Fysik*). Simcon Larsens Logaritmer. Jul. Petersens Aritmetik I.—II. og sammes Geometri. Bokkenhensers Regnebog for de højere Klasser.

IV. Realklasse.

Som IV. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for Kaper og Simonsens Læsebog Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne; og i Stedet for de latinske og græske Lærebøger Nissens engelske Læsebog. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik.

V. Klasse (sprogl.-histor)

Wimmers oldnordiske Læsebog. Wimmers Grammatik. Franske Noveller og Fortællinger udg. af Jung. Jungs franske Grammatik. Michelsens Stiløvelser 1. Sicks franske Ordbog. Sundbys og Baruels dansk-franske Ordbog. Ciceros Taler ved Madvig. Horats's Oder og Breve ved Lembecke (sidste Udgave). Henrichsens Versioner. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Thomson: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden (2. Udg.). Rafns Litteraturhistorie. Herodot (Teubners Textudgave). Platons Apologi og Kriton ved Wiehe (4. Udg.). Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Kunsthistorie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden. Johan Ottosens Nordens Historie. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I.—II. Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie. Ellingers elementære Fysik.

V. Klasse (mat.-naturv.)

Som V. spr. hist. Klasse, men i Stedet for de latinske og

*) Anskaffes ikke af de spr. hist. studerende. De græske Bøger anskaffes ikke af de mat. naturv. studerende.

græske Bøger anskaffes følgende mat. Lærebøger: Jul. Petersens Algebra I.—II., sammes Trigonometri, sammes Metoder og Teorier. Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik. Petersen og Forchhammers Astronomi.

Samtlige Etever bruger ved Morgensangen, Søndagsmøderne, i adskillige Undervisningstimer og ved andre Lejligheder følgende Sangbøger: Rørdams Salmer, Hohlenbergs Sange og Rasmussens Børnesangbog.

Skolens Idrætsøvelser.

Under Ledelse af Skolens Inspektør og Gymnastiklærer, Løjtnant *Holger Nielsen*, har Disciplene i Aar, ligesom de foregaaende Aar, ved Siden af Gymnastiken øvet adskillig Friluftssport i deres Legetid; den daglige Færden i det fri baade Sommer og Vinter har fremmet deres legemlige og aandelige Sundhed.

Ogsaa i Aar har Disciple herfra jævnlig givet Møde ved forskellige Idrætsstævner, saaledes 19. Juli 1897 ved *Københavns Amatørforenings* Idrætsfest, 21. og 22. August s. A. ved *Københavns Fodsportsforenings* internationale Idrætsfest og 30. og 31. Maj 1898 ved *Første internationale Gymnastik- og Idrætsfest i København*. Desuden har vi haft Fodboldkamp med »*Bivkerød Boldklub*«, hvor vi vandt med 4 mod 3, med »*Dana*«, der vandt med 2 mod 1, og med *Københavns Roklub*, hvor vi vandt med 6 mod 0.

Forskellige af Skolens Klasser har gentagende udkæmpet Fodboldkampe indbyrdes om et stort Vandrebillede: »*The sailor boys dream of home*«, udsat af Skolens Idrætsklub.

En særlig fremtrædende Plads i dette Skoleaars Øvelser indtager **Første danske Idrætsstævne af Skoledisciple**; Indbydelsen udgik fra Ordrup Latin- og Realskole til samtlige Latinskoler og Latin- og Realskoler i Landet; naar ikke andre Skoler denne Gang fik Indbydelse, var det, fordi vi ikke turde paatage os mere, end vi skønnede, vi kunde magte, og saa laa det nærmest for at indbyde de med os sidestillede Skoler. Indbydelsen blev modtagen af *Efterslægtsselskabets Skole* (22 Del-

tage(re), *Østerbros Borgerdydskole* (19), *Lyceum* (18,) *Randers lærde Skole* (17), *Metropolitanskolen* (1) og *Frederiksborg lærde Skole* (1). Fra *Ordrup Latin- og Realskole* mødte 44 Disciple; der blev saaledes ialt 122 Deltagere, der i flere af Øvelserne deltes i 2 Hold med 15 Aar som Aldersskæl. Festen holdtes 25. og 26. Maj 1898 paa Charlottenlund Traverbane. Der var følgende Øvelser:

1. 100 Meter Løb.
2. $\frac{1}{4}$ mile Løb.
3. 1 mile Løb.
4. Stafetløb.
5. Voltigering.
6. Øvelser i Barre.
7. Smidighedsøvelser.
8. Øvelser i Ringe
9. Højdespring.
10. Længdespring.
11. Stangspring.
12. Trespring.
13. Kricketboldkastning.
14. Spydkastning.
15. Diskoskastning.

Vi maa bringe vor Tak til hans Ekscellence *Krigsminister Tuxen*, der overværede en Del af Øvelserne, samt til følgende Herrer, der fungerede som Dommere: *Gymnastikinspektøren, Oberstløjtnant Amsinck, Karantænelæge Dr. Clod Hansen, Fabrikant Dahlmann, Bankkasserer Lohmann, Inspektør Eugen Schmidt og Sekretær Hugo Jørgensen*; endelig bringer vi Skolens og Deltagernes Tak til *Københavns Travelskab*, der med *Direktør Twede* i Spidsen velvillig overlod os Charlottenlund Traverbane uden Betaling.

Det er vort Haab, at disse Kraftprøver mellem de enkelte Skoler — der tænkes gentagne ad Aare — vil

give mange Elever en forøget Interesse for Gymnastik- undervisningen og saaledes blive et Led i den Bevægelse, der i de senere Aar er rejst her i Landet, og hvis Betydning for de unges Fremtid vistnok ingen vil undervurdere.

Eksaminer

ved Slutningen af Skoleaaret 1897—98.

Skriftlig Afgangseksamen afholdes 10.—15. Juni.
— **Mundtlig Afgangseksamen** i Tidsrummet 17. Juni—9. Juli. — Næste Aars Afgangsklasser, nuværende III. og V. Kl., samt II. Kl., har Aarsprøve i samtlige Fag, de øvrige Klasser eksamineres som sædvanlig kun i enkelte Fag, idet denne Overhøring kun tilsigter at give Børnenes Forældre en Lejlighed til at besøge Skolen og faa et Indtryk af dens Undervisning. Overhøringen finder Sted *Mandag 11. Juli* Klokken 8—3.

Tirsdag 12. Juli Kl. 9 afsluttes Skoleaaret. — Eksamenstestimonierne og de skriftlige Vidnesbyrd uddeles, og Disciplenes Ordning i Klasser til næste Skoleaar meddeles. — Samtlige Hjem og Venner af Skolen indbydes til at overvære Eksaminerne og Aarets Afslutning. Efter denne tager *Sommerferien* sin Begyndelse.

Det nye Skoleaar begynder *Fredagen d. 19. August* Kl. 9. Børnenes Forældre og andre Venner af Skolen indbydes til at overvære det nye Skoleaars Indledning.

H. C. Frederiksen

træffes 11—2.

Chr. Branner

træffes i Reglen paa Skolen 9—3
og i sit Hjem
Fredensvej 24 Kl. 5—6.

Indhold.

Vejledende Bemærkninger	Side	3
Skoleaaret 1897—98	„	29
Skolens Lærerkrafter	„	33
Undervisningsfagenes ugentlige Timetal	„	36
Almindelige Bestemmelser og Ordensregler	„	37
Skriftlige Vidnesbyrd om Disciplene	„	38
Betalingsvilkaar	„	39
Skolearbejdet i de forskellige Fag i 1897—98	„	41
Foredrag og Oplæsninger	„	59
Bøger i 1898—99	„	60
Skolens Idrætsøvelser	„	65
Eksaminer i 1898	„	67
